

Nyilatkozott a Glencar elnöke

Július 12-én interjút adott lapunknak Brendan Hynes, az írországi Glencar cég elnöke. Nyilatkozatát teljes terjedelemben közöljük.

Cégünk székhelye az Ír Köztársaságban Dublinban van. Tevékenységi érdekszféránk eddig Írország és Afrika volt. A cég 1974 óta működik, teljesen magán-érdekeltség. Elsődlegesen érdekel a bányászati és -kutatóban vagyunk érdekeltek.

Nagy figyelemmel kísértük azokat a változásokat, melyek végbementek Magyarországon, Lengyelországban és Csehszlovákiában. Tudtuk, hogy Magyarországon olyanok a körülmények, hogy bányászati vállalkozásban való részvétel megfelelő lehet számunkra, hogy egy ilyen tevékenység itt is lehet olyan eredményes, mint más országokban.

A múlt év szeptemberében tartott közös piaci tanácskozáson javasolták nekünk, hogy jöjjünk Magyarországra, keressük fel Pécsen a szén- és uránbányát.

Októberben érkezünk, s kezdtük meg a tárgyalásokat a vállalatvezetéssel. Januártól sok szakértőt küldtünk ide, Pécsre, a körülmények vizsgálatára. Pontosan megismertük az uránbányászati helyzetét, komplexitását, az állami támogatás mértékét, s arra a véleményre jutottunk, hogy a pécsi uránbányát profilképes bányává lehet tenni. Láttuk, hogy a vállalat vezetése már eddig is komoly erőfeszítéseket tett bizonyos átszervezésekkel a bányászati tevékenység javítására, de még további lépések szükségesek.

Konzultáltunk a magyar állami vezetéssel is, az Ipari és Kereskedelmi Minisztérium, a Pénzügyminisztérium, a Munkaügyi Minisztérium, a Magyar Nemzeti Bank, az Állami Vagyonügynökség és a bányahatóság illetékeseivel. Arra a meggyőződésre jutottunk, hogy közvetlen tárgyalásokat kell folytatnunk a MÉV vezetésével. Javasoltuk közös vállalat létrehozását.

Most a munka gyorsítása a célunk, az, hogy a lehetséges legrövidebb idő alatt szerződést köthessünk. Ez annál is inkább fontos, hogy mielőbb lehetővé váljon a feltárási munka folytatása. Ahhoz, hogy a január 1-jei közös indulás hátrányt ne szenvedjen, a feltárási tevékenység szeptemberben be kell hogy induljon. Más szempontok is arra készítettek bennünket, hogy a szerződés aláírása szeptemberig megtörténjen.

Vizsgálatunk alapján meggyőződésünk, hogy amit a vállalat vezetése eddig lépett az átszervezésben, az helyes irány, a termelékenység javítását célozza. Korábban a vállalattal szembeni elvárás az volt, hogy egy bizonyos számú munkaerőt foglalkoztasson. Ezt most a profitszerzés célja váltja fel. Ugyanakkor tudomásul vesszük, hogy az átszervezés és működés során mind a munkaerő, mind a környezetvédelem vonatkozásában vannak közös tennivalóink is.

Egy bányavállalat működése három tényezőn nyugszik, a technikai, a költség és a piaci oldalon. Mindhárom oldalon közösen dolgozunk a vállalat vezetésével. Másképp gondolkunk ezek kezelésére, mint azt korábban a MÉV tette, ez az alapvető célból

adódik. A bányászati produktivitása, a profitképesség mellett érdekeltek vagyunk az egész ország területén minden érc- és ásványbányászati kutatásban. A vállalat szakembergárdája lehetővé teszi, hogy a későbbiekben ilyen vállalkozásba is kezdjünk.

Természetesen vannak még tisztázatlan kérdések. Javaslatokat tettünk az illetékesek asztalára, alapvetően nincs senkinek ellenetése a közös vállalat létrehozását illetően, melyben az alapítók részvénytulajdonosai lesznek az új vállalatnak. Komolyságunkhoz — úgy gondolom — nem fér kétség, ezt az ideküldött szakembereink is bizonyították.

Szükségét láttuk annak, hogy tárgyalásokat folytassunk a Baranya Megyei Tanács elnökével is, hiszen a tanácsnak jogok és kötelességek oldalán rendkívül sok kapcsolódási pontja van a MÉV-vel, információt adtunk az eddigi tárgyalásokról, szöbakerült az átképzés, ígéretet kaptunk arra, hogy a tanács segítséget nyújt a közös munkához.

A vállalat profitképessége megteremtéséhez két út vezet. Az egyik, mely nem érint beruházást, a szervezeti intézkedések, mint például a termelés koncentrációja két bányázatra, a létszámszökkentés párhuzamosságok megszüntetésével, ésszerűsítés például a raktározásnál. A másik út a tőkeberuházás, hiszen általános szabály, hogy modernizálni, hatékonyan működni enélkül lehetetlen. Megismerve azonban a vállalat vezetőit, az itt dolgozó kollektívát, a jól képzett bányász és műszaki szakembereket sokaságát, meggyőződésünk, hogy a közös vállalat sikeresen működik majd.

A Magyar Köztársaság kormányához

A Bányai Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége alapszervezeti titkárainak országos tanácskozása és a BDSZ Szövetségi Tanács testülete együttes ülésen értékelte az Oroszlányi Szénbányák márkushegyi bányaiüzemében kibombant sztrájk okait, és a szakszervezeti mozgalom számára levonható tanulságokat.

Az országos tanácskozás résztvevői megállapítják, hogy a márkushegyi bányászok sztrájkja elkerülhetetlen következménye volt annak a több éves korábbi kormányzati politikának, amely a szénbányászati helyzetének átfogó rendezése helyett a döntés elodázásának halogató taktikáját választotta. Ez a régóta tartó kilátástalanság, a szénbányászati helyzet súlyosabb, és napjainkban az elviselhetetlenségig növekvő terhei fokozták a végtelenségig a bányászok elégedetlenségét.

Szakszervezeti szövetségünk a márkushegyi bányászok követeléseinek többségét évek óta szorgalmazta, mint meghozandó kormányzati intézkedéseket.

Miundezt a Szövetségi Tanács megbízásából a BDSZ főtájkára levélben jelezte az új kormány vezetőjének, mielőbbi gyors intézkedéseket kérve. Ezért indokolatlannak tartjuk azokat a megjegyzéseket, amelyek arra vonatkoztak, hogy a BDSZ a munkavállalók problémáit nem jelezte a kormányzati szerveknek.

A tanácskozás résztvevői ugyanakkor elítélik azon szervezetek és személyek szerepét, akik a bányászok jogos elégedetlenségét politikai céljaik szolgálatába állítva ezt az akciót saját hatalmuk erősítésére, mások lejáratására kívánják felhasználni.

Hangsúlyozzuk, hogy a bányászok jogos követeléseinek rendezése nem lehet hatalmi harcok függvénye. Ezért felhívjuk a kormány figyelmét, hogy a 170 ezer fős érdekképviseleti szervezet tárgyalási ajánlatának elutasítása, egyben egy üzemi szintű munkástanáccsal való megegyezési készség nem biztos, hogy megoldást jelent egy korrekt ágazati együttműködés irányában. Elítéljük azokat a törekvéseket, hogy bármelyik munkavállalói érdekképviseleti és érdekvédelmi szervezet kizárólagos jogokat követeljen. Ezért tiltakozunk a munkástanács törvény megalkotása ellen, és követeljük az egységes érdekképviseleti és érdekvédelmi törvény mielőbbi megalkotását, amely nem helyettesítheti a Munka Törvénykönyvét.

Az állami tulajdon átalakítása zömmel a dolgozók részvétele, beleszólása nélkül folyik. Ez már csak azért is elfogadhatatlan, mert a dolgozók évtizedeken keresztül végzett munkájukkal már megszerezték a tulajdonjogot, a privatizálásra kerülő állami vagyon egy részét. Törvényben kell biztosítani, hogy az állami vállalatok és intézmények tulajdonformájának megváltozásakor az ott dolgozó kollektívákat illesse meg az ingyenes, az egyéni munkavállalókat a kedvezményes tulajdonhoz jutás, a részvényvásárlás joga.

A tanácskozás a kialakítandó parlamenti és kormányzati döntésekhez javasolja a következők figyelembevételét:

A hosszútávú energiapolitikai koncepció elsősorban a társadalmi és élet-színvonalpolitikai szempontok alapján parlamenti döntést igényel. Ez a dokumentum meghatározó jelentőségű a kitermelő iparágak, a bányászati egészének helyzetére. Ezért a program kimunkálásában követeljük érdekegyeztetési részvételünket.

Ismételtelen és nyomatékkal felhívjuk a figyelmet az energiaellátás növekvő importfüggőségére, a hazai ásványvagyonnal folyó rablógazdálkodásra, ami egyenes következménye a bányászatra kényszerített esélytelen versenyhelyzetnek. E helyzet további fennmaradásának beláthatatlan következményeiért kizárólag a kormányzatnak kell vállalnia a felelősséget. A bányászati nem lehet teljes mértékben a szabadpiaci verseny kiszolgáltatott résztvevője, mint ahogy egyetlen fejlett ipari országban sem az (...)

A hazai szénbányászati teljes ellehetetlenedés és működőképtelenség állapotába került. Az ország energiaellátásának fontos feltétele, hogy a kőolaj- és földgázbányászati hazai kitermelésének részaránya a tervezettnél jobban ne csökkenjen. Az érc- és ásványbányáknál a kívánatos szerkezetátalakítási folyamatot több tényező is gátolja.

A Mecseki Ércbányászati Vállalat sorsát a továbbiakban piaci viszonyok kell hogy meghatározzák. Törvényes garanciát követelünk a felszabaduló munkavállalók és rehabilitáltak sorsának megnyugtató rendezésére.

A bányászati alaptervekenélkülözhetetlen kutató-tervező, gyártó és építő vállalati tevékenységek sorsa szorosan függ a bányászati helyzetének alakulásától. Ezen ágazatoknál meglévő szakmai kultúra felszámolása beláthatatlan népgazdasági károkat okoz, és közvetlenül visszahat a bányászati tevékenységére.

Az emberi tényezőkkel kapcsolatban a tanácskozás a következőket állapítja meg:

A kormányzati megoldások közül elsősorban a munkahelyteremtő és vállalkozást élénkítő lehetőségeket támogatjuk, és csak ezt követően számolunk szociálpolitikai intézkedésekkel.

Szakszervezetünk kategorikusan elutasítja a tartós munkanélküliséget. Kiemelten harcolunk egy megelőző aktív foglalkoztatáspolitikai kormányzati kiakalításáért. Tiltakozunk minden olyan stratégia ellen, amely a gazdaságos termelés megteremtésének lehetőségét a dolgozók elbocsátásával, a szociális, kulturális vívmányok felszámolásával és nem az ésszerű, hatékony munkával akarja biztosítani.

Nem tűrjük tovább, hogy a bányászati bérek az ipari tevékenységek bérátlagához mérten évről évre csökkenjenek. Dolgozóink a törvényes munkaidőben kapják meg a munkájuknak megfelelő jövedelmüket, ebben azonnali intézkedéseket követelünk. Vonják ki a személyi jövedelemadó alapjából a bányászati dolgozók speciális jövedelmeit, a föld alatti és a tereppótlékot, valamint a bányászati húségjutalmat. Ezen juttatások központi társadalombiztosítási járandóságok legyenek.

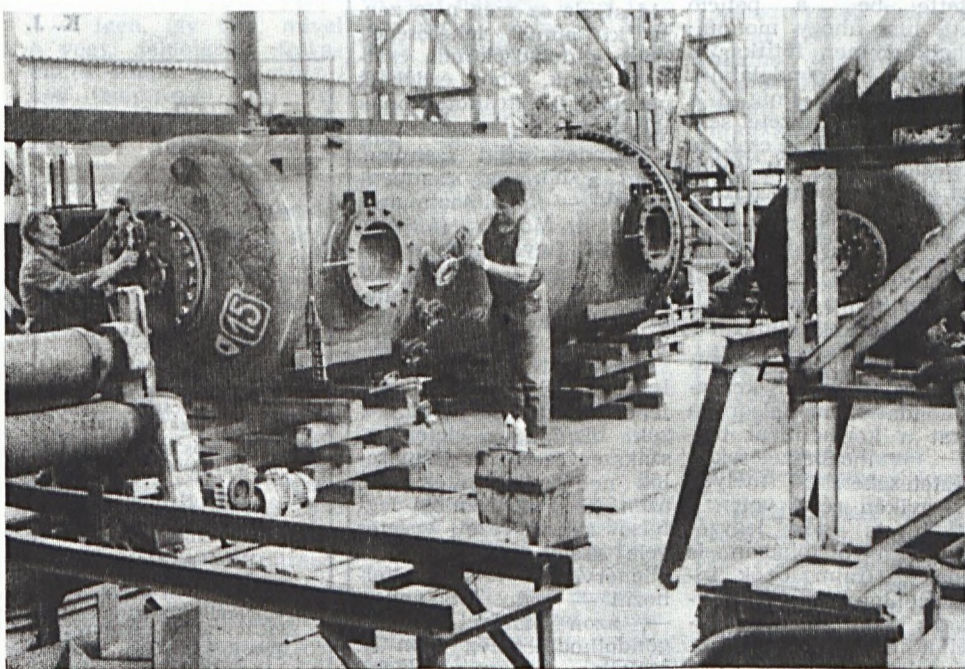
Ismételtelen követeljük az egész bányai területén a föld alatti dolgozók általában 5000 föld alatti műszak letöltése után (körülbelül 25 év) teljes nyugdíj jogosultságát, mely a társadalombiztosítás rendszerében a társadalombiztosítási alapot terheli. A bányagészségügyi szolgálat fenntartása a jövőben is szükséges, az ott dolgozók járandóságai változatlanul maradjanak meg, s képezzenek nyugdíj- és táppénzalapot. Ragaszkodunk a bányászlakás építési kedvezmények, valamint a katonai szolgálat alóli mentesítés rendszerének fenntartásához, illetve annak további korszerűsítéséhez.

A bányabiztonság, a munkavédelmi ráfordítások ne szenvedjenek csorbát a vállalatok gazdálkodási nehézségei miatt. Azonnali intézkedéseket sürgetünk a nyugdíjasok élethelyzetének javítása, a bányász nyugdíjasok nyugdíja teljes értékének megőrzése, összehatásra és a megállapítás időpontjára tekintet nélkül.

Mindezek alapján követeljük, hogy: — a felhívás tartalmának megfelelően a kormány 1990. augusztus 23-ig hozza meg a bányászatra, s ezen belül elsősorban a szén- és uránbányászokra vonatkozó döntéseit, a szükséges törvényalkotási feladatokat 1990. szeptember 30-ig terjessze a parlament elé. A kormány által elkészített anyagot a BDSZ Szövetsége véleményével el kell hogy lássa; — a Bányai Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége bejelenti, amennyiben a fenti intézkedések nem kerülnek realizálásra, abban az esetben október elején rendkívüli össz-szövetségi kongresszust hív össze, ahol dönt az érdekvédelemért legveszélyesebb eszközről, az általános sztrájk meghirdetéséről.

Végezetül bejelentjük, hogy hajlandók vagyunk együttműködni minden olyan munkavállalóval, érdekképviseleti szervezettel, amely a bányászati érdekeket képviseli, és nem a szakszervezetek megszüntetését és munkahelyről való kitiltásukat tűzi ki célul.

Bányai Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége

Felvételünkön az EDÜ gyártó karbantartói közül tartálykészítés közben láthatók a lakatosok. (Cikkünk a 3. oldalon.) Csöndör László felvétele

Fontos kérdések az UDSZ bizalmi testülete előtt

A testület első napirendi pontként meghallgatta dr. Tóth Sándornak, a Bányászati Regionális Egyeztető Fórum elnökének beszámolóját a fórum eddigi munkájáról (lapunkban rendszeresen tudósítottunk erről, így itt most erre nem térünk vissza), majd kérdésekre válaszolt. Németh István (IV. sz. bányauzem) azt kérdezte, van-e anyagi fedezet arra, hogy a vállalatot elkerülő részesülhessenek a szociális védőháló biztosította eszközrendszerből. Dr. Vlaszkovits József azt vetette fel, hogy jelzések érkeztek arról, a bankok igen súlyos feltételekhez kötik a vállalkozói kölcsönt.

Dr. Tóth Sándor válaszában elmondta, a MÉV-nél felszabaduló munkaerő kezeléséhez 140 millió forint pótlapolt kaptunk, melyet a kormány 1990-re adott abból a tényhelyzetből kiindulva, hogy a múlt évi szeptemberi kormányhatározat a vállalat felszámolásával számolt. Ha a kormány most másként dönt, akkor az összeg erre az évre feltétlenül kevés lesz. A vállalat vezetése a következő REF ülésre bemutatja, hogy ebben az esetben hogyan változik a munkaerőigény, s ennek milyen anyagi vonzata van. A második kérdésre válaszolva elmondta, hogy gond, a kormány a bankokkal nem kötött időben kamatgarancia-szerződést. Ezért a bankok nagyértékű piacképes jelzáloghoz kötik a kölcsönt. Megoldás lehet a társasvállalkozás mobilizálható vagyona, mint jelzálog, és a föld magántulajdon terjedése is.

A második napirendi pont előtt — mintegy összekötés képpen — Galambos Elemér, a Coopsystem Szervezési és Vezetési Tanácsadó Iroda vezető szervezője adott tájékoztatást a vállalkozásokkal kapcsolatos jogi kérdésekről (ezt lapunk más részén választan ismertettük).

Ezután Varga Mihály vezérigazgató rövid tájékoztatást adott a vállalat helyzetéről. Itt többek között kitért arra, hogy a kormány illetékes képviselői nyilatkoztak egy esetleges közös vállalat kialakításának lehetőségéről. Kihangsúlyozta, ha a vállalat képes támogatás nélkül dolgozni, akkor „felülről” nem avatkoznak be. Felhívták a vállalat figyelmét arra, hogy új típusú vagyontértékelés szükséges közös vállalat esetén, hiszen az eddigi gyakorlatól lényegesen eltérő konstrukció születik. Szakembereink segítséget nyújtanak ehhez, de, mivel az új bányatórvény várhatóan csak egy év múlva készül el, esetleg egyedi elbírálás szükséges esetünkben.

Ezután röviden indokolta az új vállalati szervezeti rendszer szükségességét. Elmondta, nyilvánosságra kerülése óta több észrevétel, javaslat érkezett ezzel kapcsolatban, melyet megköszönt, s kérte a további jelzéseket. Felmerült — mondta — volt-e joga a vállalatvezetésnek arra,

hogy ezt önállóan kidolgozza. Kormánydöntés a felszámolásra szökött. Minden ettől eltérő javaslathoz, mely a talponmaradást, 300 helyett 2500 fő foglalkoztatását célozta, nemcsak joga volt a vállalatnak, ez erkölcsi kötelessége is. Az EDÜ-ből azt vetették fel, miért nem lehet önálló vállalkozás az üzem. Az egész világ uránipara egységes vertikumban gondolkodik a kutatástól a feldolgozásig, s egyébként sem biztos, hogy biztonságos gazdálkodásra ad módot, ha az EDÜ vásárolja meg az ércet a bányától, s ő keres piacot termékének. Felmerült a pályázati rendszer kérdése. Államigazgatási felügyelet alá tartozó vállalatoknál ez nem általános gyakorlat, s most nem is lenne szerencsés alkalmazni.

A hozzászólások sorát Kereki Ferenc (III. sz. bányauzem) nyitotta meg. Konkrét javaslatokat tett a szervezeti rendszer átalakítására. Simon János (EDÜ) azt bírálta, hogy az ércfeldolgozási igazgatóságnál ott próbálták létszámot megtakarítani, ahol a legnagyobb szükség van rá. Kozma István (IV. sz. bányauzem) a dolgozók minőségi szelektálását is szükségesnek tartotta. Misota Lajos (EDÜ) az ércdúsítás gondjairól szólt. Kukai András (V. sz. bányauzem) annak adott hangot, hogy reméli a többi igazgatósági létszámmal is olyan takarékosan bántak, mint a bányászatiéval. Friedrich Gábor (Központ) a szakszervezet érdekvédelmi szerepéről beszélt a szervezeti átalakulással összefüggésben.

A vezérigazgató reagált néhány felvetésre. Horváth Sándor UDSZ-titkár a rehabilitált felvetésére válaszolt elmondta, hogy négy tárcahoz juttatták el javaslatukat, kérve, járadékukat ne kössék munkavégzéshez, valamint kérte, hogy 1991 közepén kerül-

jön ismét a testület elé véleményezésre a már kipróbált szervezeti rendszer.

Ezután a testület meghallgatta a titkár beszámolóját a két testületi ülés között végzett munkáról. Szökött arról, hogy az UDSZ segélyalapot kíván létesíteni a lehetetlen helyzetbe került vállalati dolgozók megsegítésére, arról a levélről, mely a Szolgáltató üzem alapszervezetétől érkezett, s melyben kéri, vizsgálja felül a testület a rehabilitáltak rétegszervezet vezetőinek legitimitását, szükségesnek ítélte egy fizikai dolgozókból álló bizottság létrehozását, mely előzetesen véleményezné az érdekvédelmi testületek elé kerülő kérdéseket, beszélt a MSZOSZ által meghirdetett aláírásgyűjtésről, arról, hogy az eddig összesen 19 fős üzemi-vállalati szakszervezeti apparátus 10 főre csökkenjen. Elmondta, hogy június 30-ig a III. sz. bányauzemből 11, a IV. sz. bányauzemből 6, az V. sz. bányauzemből 34, a Központból 13, a fúrástól 6, a Szolgáltató üzemből 73, az Anyag- és áruforgalmi főosztályról 1, összesen 144 fő vette igénybe a végkielégítést.

A testület a javaslatokat szótöbbséggel elfogadta.

Magas lovon ülő grémium, avagy, események után kullogó szakszervezet

Már az elmúlt év november 24—26-án megtartott bányászkonferencián is feltűnt, a több, mint 700 küldött többsége mindent megtesz azért, hogy a bányászszakszervezetben semmi ne változzon. Ezért is merészeltünk akkor rövid emlékeztetőnek azt a címet adni „Két nap, mely nem rengette meg a világot és a maradiságot”.

Azóta a világ már jócskán haladt előre, a Bányászati Dolgozók Szakszervezeti Szövetségének nagy-

Önállósulás kft-k és betéti társaságok formájában Helyünk a privatizációs koncepcióban

Július 9-én újra együtt ülészték az üzemigazgatók és az szb-titkárok. A vállalatvezetés kezdeményezésére előadást hallgattak meg arról, hogy látja a jogász szakértő a vállalat átalakításának lehetőségeit.

Dr. Horváth Sándor, a JPTE tanársegéde bevezetőjében azt hangsúlyozta, hogy itt volt a legfőbb ideje annak, hogy az egyetemi oktatókat nem csak elméleti, de gyakorlati kérdések megválaszolásába is bevonják. Ő hosszabb ideje tanulmányozza vállalatunkat, s arra a meggyőződésre jutott, hogy annak felszámolására gondolni sem szabad, azt kell nyereségesen működni, biztosítva ezzel az itt dolgozók megélhetését. Ez a város, a régió szempontjából is igen fontos kérdés.

Szorosan együttgondolkodva a vállalat vezetésével, két alapvariációt gondoltak végig. Az első, min-

den marad úgy, ahogy eddig volt, bízva a költségvetési támogatásban, a kormányzat jóindulatában. Ezt a variációt még akkor is el kellett vetni, ha bizonyos korszerűsítést végrehajt is a vállalat, hiszen így a bizonytalanság állandósulna.

A második variációban a vállalat legfőbb tevékenységei, mint központi mag fennmaradna állami felügyelet alatt, központi irányítással, a kapcsolódó és egyéb funkciókat ellátó szervezetek önállósulnának kft-k és betéti társaságok formájában. A kisebb társaságokhoz, ahol kültag lenne a vállalat, ő adná a kezdő anyagiakat. Nagyobb kft-k alapításánál több variáció is felmerül: egyszerűes kft-k, dolgozói tulajdon és külső tőke bevonásával. Ezen formák mindegyike számításba jön, kialakításuk folyamatban van. Fontos, hogy leválasztásuk úgy történjen, hogy további működésük

biztos legyen olyan módon, hogy az első egy-két évben nullszaldósan, utána pedig nyereséggel működjenek.

A dolgozói tulajdonrész kialakításában fontos szempont, hogy a tulajdonosi szemlélet várható eredményei nagyok lehetnek. A külső tőkebevonásról az előadó megemlítette, hogy a kormány létrehozta az úgynevezett E-bankot 100 millió DM-mel és 4 milliárd forinttal. Ebből egzisztencia-teremtési kölcsönre lehet pályázni, mely abban különbözik az újrakezdési kölcsöntől, hogy itt nem kell előzetes fedezet, a megszerzett vagyontárgyakra terhelik a kölcsönt.

Mi történjen a továbbiakban az anyavállalattal — tette fel a kérdést az előadó, s nyomban meg is válaszolta.

A MÉV az Átalakulási Törvényben foglaltak szerint zárt alapítású részvénytársasággá alakulhat. Itt is szóba jöhet csak magyar részvényesekből álló társaság, s külföldi érdekltség is. Az előzőnél, mivel profilbővítés is lehetséges, számításba jöhetnek, mint részvényesek, az atomenergiával foglalkozó cégek, a helyi önkormányzatok, s a veszélyes hulladékokat is termelő vállalatok, melyek szintén érdekelték abban, hogy az uránbányászati fennmaradjon, mert a hulladéktárolás annak melléküzemága lesz. Itt nagy előny lenne, hogy a veszélyes hulladékok tárolása adózás szempontjából rendkívül kedvező.

A külföldi tőke bevonásával kapcsolatban az előadó felhívta a figyelmet arra, nem biztos, hogy csak nyugati partnerban szabad gondolkodni. Lehetséges, hogy a szovjet partnert bevonva előnyös feltételek érhetők el nyugati piacon.

Dr. Horváth Sándor azal zárta előadását, hogy érzékeltette a privatizációs folyamat ellentmondásosságát. Véleménye szerint az, hogy 59 kormánynap után még nincs privatizációs koncepció, annak a jele, hogy sokszor a személyes indítékok dominálnak.

K. J.

A bizalmi testület állásfoglalása

— A vállalati bizalmi testület javasolja a betervezett vállalati szervezeti módosítás végrehajtását, és pozitívan értékeli azt a törekvést, amely három-ezer főnek munkahelyet biztosít.

— Javasolja, hogy 1991 első félévének végén térjünk vissza a témára és a gyakorlati tapasztalatok figyelembe vételével tegyünk javaslatot az ésszerű változtatásokra.

— Kéri, hogy kapjon a szakszervezet tájékoztatást azokról a dolgozókról, akik vállalati érdekből tovább dolgoznak és jogosultak lennének valamelyik foglalkoztatáspolitikai eszköz igénybe vételére.

— Az igazgatóságok létszámának kialakításánál a gazdasági vezetés minden számításba jöhető dolgozóról kérjen információt és csak ezután döntsön a végleges összetételéről.

— Kérjük a vállalat gazdasági vezetését, hogy a költségterv összeállításánál olyan bértömeget tervezzen, amely az inflációt is figyelembe véve szükséges megélhetést biztosít a vállalat dolgozóinak.

— A vállalatot eltávozni kényszerülő dolgozók érdekében kövessünk el mindent — a jogszabály adta lehetőségekben —, hogy a lehető legkedvezőbb megoldást vehesse igénybe, beleértve a kft-be kerülőket, és a rehabilitált dolgozókat is.

— Az új vállalati struktúra kialakítása után alakítsuk meg a Vállalati Igazgatói Tanácsot.

tívája pedig még mindig kitapsolja, megmosolyogja, közbekialtásaival elhallgatásra kényszeríti azokat, akik a meglévő hibákra és hiányosságokra hívják fel a figyelmet. Bizonyítja ezt a július 6-án Budapesten megtartott országos értekezlet is, melyre az alapszervezetek titkárait hívták meg.

A nagy hanggal, szenvedéllyel betervezett petíció — benne a július 10-re tervezett kétórás figyelemzavaró országos sztrájk minden munkahelyen — szerencsére józan fülekre talált és többen elvetése mellett szóltak fel. Kardos Antalné minisztériumi szóvivő csalódottságát jelentette be a petíció miatt, hisz ahogy mondta: „Schalkhammer főtitkár a legrejtettebb gondolatainkat is ismerte” (míg ő a petíció szövegtervezetét sem kapta meg, arról is csak az értekezleten szerzett tudomást, hogy a bányászszakszervezet ennek a kormányzat nem kíván együttműködő partnere lenni. Erre az előző napi egyórás telefonbeszélgetésben még nem tettek utalást.)

Aztán az „Önök főtitkára ott és akkor...” kezdte a mondatokban felsorolta azokat a kormánytal törzént megbeszéléseket, egyeztetéseket, melyek mindegyikén részt vett a főtitkár, és ezek jegyzőkönyvei a birtokában is vannak. „Urán, önök információhiányban szenvednek, és ezért az önök vezetői a felelősek” — mondat sem döbentette rá a tisztelt grémiumot az elhallgatásokból származó súlyos következményekre,

mivel ezt egyetlenegy meghívott sem kérte számon ezen az értekezleten. Inkább a „ne adj neki szót!” közbekialtásokkal akarták megakadályozni a nimbusz megtépzését — pedig, mint háziasszony tudom, a a szőnyeg alá seprés még nem takarítás — és a legjobb védekezés a támadás.

Ezen az értekezleten pedig megintcsak a szakszervezet védekezett, még ha támadólag lépett is fel.

A márkushegyi helyzet elemzésére már nem jutott idő, pedig a jelenlegi szakszervezetek és más érdekképviseleti próbálkozások kapcsolatainak rendezetlensége még okozhat fejtörést e testületnek.

Az igazi okok elemzése helyett az elhatárolódás ideig-óráig jelenthet megoldást, de ez még nem zárja ki annak lehetőségét, hogy a dolgozók oda csatlakozzanak, ahol érdekeik védelmét biztosítottabbnak látják.

„Minden újjal szemben, mint a hörcsög, szembenállunk” — fogalmazta meg Kovács Mózes (MSZB), egyúttal figyelmeztetve arra is, hogy „nehogy azt higgyétek, csak Márkushegyen vannak demagóg szövegvel a tagság elé állók”. Megértettem, hogy az Ipari Minisztérium szóvivőjének kioktatását a dolgozók bizalmából jelenlévő szakszervezeti tisztségviselők nehezen viselték, de azon, hogy a jelenlegi legfelső szakszervezeti vezetés szemben egyetlenegy ellenérvét sem tudott felhozni — pedig lett volna! —, azon már el lehetne gondolkodni. Meg azon is, melyik járhat nagyobb veszteséggel: leszállni a lóról, vagy kiesni a nyereg-
ből. Dr. Roisz Andrásné

Ércbányász

A Mecseki Ércbányászati Vállalat dolgozóinak lapja

Felelős szerkesztő: Kablár János

Szerkesztőség: 7633 Pécs, 39-es dandár út 19. Telefon: 13-055/32-43 13-055/33-53

Kiadja: A Mecseki Ércbányászati Vállalat

Felelős kiadó: Varga Mihály

MÉV Nyomda 7633 Pécs, 39-es dandár út 19.

Felelős vezető: Sperczel János

Megjelenik kéthetenként

Elofizetési díj egy évre: 53,20 Ft

Előfizethető: a szakszervezeti bizalmiaknál

Ny-623-4

Feszült a légkör, nyugtalan a hangulat

Az átalakuló Éredősítő üzem

— A következő esztendő hogyan kezd az üzem, miként változik a főtevékenységet körülölelő apróbb tevékenységi kör? Hogyan alakul a dolgozói létszám? — kérdeztem Róka Péter üzemigazgatótól.

— Abból kell kiindulnunk, hogy mi termelő üzem vagyunk, tevékenységünk elsősorban a bányászathoz kapcsolódik, annak befejező technológiai szakasza. Meghatározó számunkra a bányák érctermelésének és fémtermelésének mennyisége. Emellett üzemünk helyzete sajátos, mert fő tevékenysége másokéhoz nem hasonlítható, folyamatos műszaktelepítést igényel. Saját infrastruktúrája van, más alig nyújt szolgáltatást, inkább mi dolgozunk másoknak.

— Allományunk nagy része az alaptevékenységen dolgozik közvetlenül, vagy azt szolgálja ki. Ezen alapvető sajátosságokat vettük alapul, amikor a vállalat fő célkitűzéséhez, a költségek csökkentéséhez kapcsolódunk jövőnk alakításakor.

— Mint említettem, alaptevékenységünk, az ércfeldolgozás, folyamatos műszaktelepítést igényel. Ennek két alapvető variációját gyakorolhatjuk: 1. a bányatermelési lehetőségek figyelembe vételével — a szabadszombatot nélküli, a korábbi évek gyakorlatát; 2. a szabadszombatos, az évi gyakorlatot. A fajlagos költségek alakulása szempontjából az az ideális, ha a telepített műszakokat kihasználjuk, leterheljük.

— 1991-re a vállalat 400 tonna fémexportot tervez, ami az ismert bányáércminőség mellett a technológiai folyamaton 400 ezer tonna ércfeldolgozást igényel. Ez nem terheli le a szabadszombatos munkarendben telepített műszakok kapacitását.

— Ezek szerint, a 400 ezer tonna feldolgozása nem tervezhető kevesebb műszakkal, kevesebb emberrel?

— Igen, így van, mivel a vegyi feldolgozás folyamatos üzem, háromműszakos telepítéssel. Mi úgy számolunk, hogy a szabadszombatos munkarendhez — figyelembe véve a technológiai és kiszolgáló dolgozóink szakmai összetételét, az üzem műszaki állapotát és azt, hogy jó értelemben önállóak vagyunk — 520 főre van szükségünk.

— Kapcsolódva a vállalati költségcsökkentési célhoz, ezen belül a létszámcsökkentéshez — figyelembe véve a 400 ezer tonnás feldolgozást —, létszámunkban lementünk 450 főre úgy, hogy a telepített többműszakos létszámából nem pótolható betegség és szabadság miatt kiesett létszám. Ez különösen az alaptevékenységen nagyon nagy feszültségeket fog okozni. Ezért törekvésünk,

hogy létszám átcsoportosítással oldjuk e feszültséget.

— Az üzem jelenleg mintegy 1000 dolgozót foglalkoztat. A jövő évben 450 főt. A többiek sorsa mennyiben ismert, mi lesz velük?

— Korábban említettem, hogy üzemünk létszáma egyrészt az alaptevékenységen dolgozik, másrészt azt közvetlenül kiszolgálja. Ennek ellenére, a vállalati alapelgondoláshoz igazodva, mi is kerestük azokat a kiszolgáló tevékenységeket, amelyek az alaptevékenységhez kapcsolódva ugyan, de önállóvá téve őket, piacra is tudnak termelni, és így új munkahelyet is teremthetnek.

— Mire gondolok? A korrózióvédő tevékenységre, amely 20–30 főt foglalkoztathat. Ugyanígy önállóvá tehető a villamosgép-javítás is, bár ennek jelenlegi kapacitását nagyrészt leköti a vállalati igény. Itt is elképzelhető 20–25 fős foglalkoztatás.

— A szerkezeti lakatosoknál is van lehetőség önálló, vagy a korrózióvédelemmel közösen kialakítandó önálló egység, ami az üzem és piaci gyártási igényeket figyelembe véve 30 főt is foglalkoztathat.

— A kutató és laboratóriumi egység — amely a volt Kutató-fejlesztő üzemtől került az ÉDÜ-höz — kiválik és átkerül a műszaki igazgatósághoz.

— 1990-ben különböző nyugdíjazási jogosultságot 160 dolgozónk szerzi meg. Igaz, hogy csak egy évvel később, pontosabban 1991-ben még 60 főnek lesz ilyen lehetősége. Önálló munkahely kereséssel és külsőleg szervezendő kft-k elvonhatnak 40–50 főt. Ez 350–400 főt jelent. Ez a maradék létszámmal együtt 800–850 fő. A 450 fő maradék létszámhoz még el kell mondanom, hogy az elmúlt egy év alatt sok jó szakember elment az üzemtől, a húzó emberekből hiány lesz. Addig, míg a vállalat helyzete ismét nem lesz stabil, nem fog hozzáunk jelentkezni jó szakember.

— Így mind a technológia, mind a karbantartói vonalon 1991-ben nehéz idők elé nézünk, és a már említett tartalék hiányt is figyelembe véve az 1991-es év indítása komoly nehézségeket fog okozni.

— Térjünk vissza a létszámra. Ha jól számolom, mintegy 150 dolgozó az, akire nincs szüksége az üzemnek, ugyanakkor szakemberhiánnyal küzd majd az üzem.

— Igen, így igaz. Vagyis csak papíron lehet 150 főről beszélni, mert hosszabb távon lehet ez 250 fő is, hogy a megfelelő szakmai szerkezet kialakuljon. Szeretném még egyszer kiemelni, hogy ez a létszám csak 400 ezer tonnás feldolgozásnál igaz. Ha ennél többet kell fel-

dolgozni, akkor ez a létszám nem elegendő. El kell mondanom azt is, egyetértek azzal a vállalati elgondolással, hogy minimalizáljuk a létszámot, de a végső létszámmeghatározáshoz, a tevékenységek elemzése után meghatározónak a költségfajlagosnak, vagyis a Ft/fémkilogrammnak kell lenni. Világosabban úgy fogalmazok, hogy bekövetkezhet egy olyan eset, amikor 2700 fővel alacsonyabb fajlagos költség érhető el, mint 2500 fővel.

— Mennyire feszült a hangulat, s mennyire türelmetlenek az emberek?

— Nagyon feszült a légkör, nyugtalan a hangulat. Hiába tartunk megbeszélést, adunk tájékoztatást, addig, míg az emberek konkrétan nem tudják, hogy a vállalat tovább él-e és velük mi lesz, addig érthető ez a feszültség. Feszültség van a dolgozók és a vezetők között is, és ez is érthető. Hát kitől várjanak az emberek problémáikra megoldást, ha nem a vezetőiktől. Ha ez a konkrét válasz halasztódik, úgy tűnik, keveset tesznek az érdekükben. Most azért már abban a tudatban élünk, hogy a vállalat ügye kimozdult a holtpontról és valamilyen formában a vállalat tovább él. Ilyen tudatban végezzük az elbeszélgetéseket, és bízom abban, hogy jelentősen csökkennek a feszültségek. Bízom abban is, hogy mire ez az interjú megjelenik, a sorsunkkal kapcsolatos bizonytalanságok tovább csökkennek és üzemi problémáinkra is nagyrészt megoldást találunk.

Veress Tamás

Az UDSZ felhívása

Az Urán Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége az 1990. július 14-ei bizalmi testületi ülésen szolidaritási segélyalapot hozott létre a MÉV-nél munkanélkülivé váló azon dolgozók megsegítésére, akik elvesztve munkahelyüket, várhatóan anyagilag ellehetetlenülnek.

Csalakozásra szólítottunk fel minden olyan egyént, szervezetet, dolgozói kollektívát, aki a megfogalmazott céllal egyetért és anyagilag támogat.

A segélyalapot az UDSZ Bizottsága kezeli.

Befizetéseket a 249-98336-11610 egyszámúra lehet teljesíteni. A segélyben részesülőkről az Ércbányász újságban adunk rendszeres tájékoztatást.

UDSZ bizalmi testülete

„Én mindenképpen el akarok menni”

A kiegyenesedő kérdőjel Maradunk...?!

Az V. sz. bányáüzem főbányamesteri csoportjában általában 30–35-en dolgoznak. E kis munkahelyi közösségre sem hatott megnyugtatóan a vállalat felszámolásának híre, majd később az, hogy az üzem, ha átmeneti időre is, de bezárják, s az itt dolgozók átkerülnek a III. és IV. sz. bányáüzemekbe. Ma már tudjuk, hogy nagy a valószínűség arra, a vállalat átszervezésekkel, megkarcsúsított létszámmal, de megmarad. Az is eldőlt, nem áll le az V. sz. bányáüzem, s így, másokhoz hasonlóan, a főbányamesteri csoport is megmarad, ott marad.

Hogyan érték meg azonban, különösen az utóbbi hónapokat a csoport tagjai? Erről kérdeztük Gárgyán János szakvezető főaknászt, a főbányamesteri csoport irányítóját, Zakor László omlasztó vájárt és Sárközi László vájárt.

— Tizenhetedik éve dolgozom a vállalatnál — válaszol Zakor László —, így nem esett valami jól, amikor szóba került a bezárás, arról nem is beszélve, hogy pár száz műszakom hiányzik a 63 százalék eléréséhez. Én erre számítottam, s szeretnék ezzel a keresetkiegészítéssel innen elmenni. Visszatérve a „hogyan éltük meg ezt az időszakot” kérdésre, mi univerzális csoport vagyunk, s ezért hittünk a túlélésben. Ez a csoport a vasútfektetéstől a vasút visszarablásáig, a javítási munkákon át a torkrétezésig, a fejtési rablásig sok mindent ellát. Nekünk tehát, amíg bányá és bányá, mindig volt, van és lesz is munkánk. Ennek ellenére bizonytalanok voltunk a napjaink, megmaradunk, nem maradunk, költözünk, nem költözünk? Sokat gondolkodtam, persze nem csak én, hanem a többiek is, hogy mi lesz

velünk, ha... Van ugyan szakmám — parkettázó, műanyagos —, de ennyi bányában eltöltött év után már nem tudnék hajolni, számolásának híre, majd abból áll a munka. Sokat tépelődünk azon, hol és egyáltalán felvesznek-e minket és, hogy mennyiért? Szóval nem volt könnyű időszak ez egyikünk életében sem.

— Én mindenképpen el akarok menni — veszi át a szót Sárközi László —, mert amikor meghallottam, hogy vége lesz a bányának, eldöntöttem, elmegyek. Vissza a szakmámba, állattenyésztőnek, megpróbálok a lehetetlent. Azért azt, mert nyolc évet dolgoztam itt, szerettem a munkámat, és hát, nagyon jó társaság volt a miénk. Biztosan hiányozni fognak a fiúk, a bányá, de, mert rámijesztettek, elmegyek. Ha nem telik el nagy bizonytalanságban ez az év, ha nem kerül szóba a vállalat felszámolása, akkor nagy a valószínűsége annak, eszembe sem jut, hogy visszamenjek a régi szakmámba.

— Őszintén mondom, nehezemre esik itt hagyni a bányát, de eldöntöttem, elmegyek. Tudom, egy tsz-ban, állami gazdaságban nem fogok annyit keresni, mint itt, de munka után, ha túrom majd a háztáji földet, lesz mi jussom a családnak.

— Annyit ehhez — szól közbe Gárgyán János —, Laci egyszer már el akart menni, de jobb belátásra bírtuk, s itt maradt. Szeretném hinni — mondja mosolyogva —, most is visszavonja majd az elmenési szándékát jelző kérelmet.

— Engemet is kínosan érintett — vált témát — a vállalat körül kialakult herce-hurca. El sem tud-

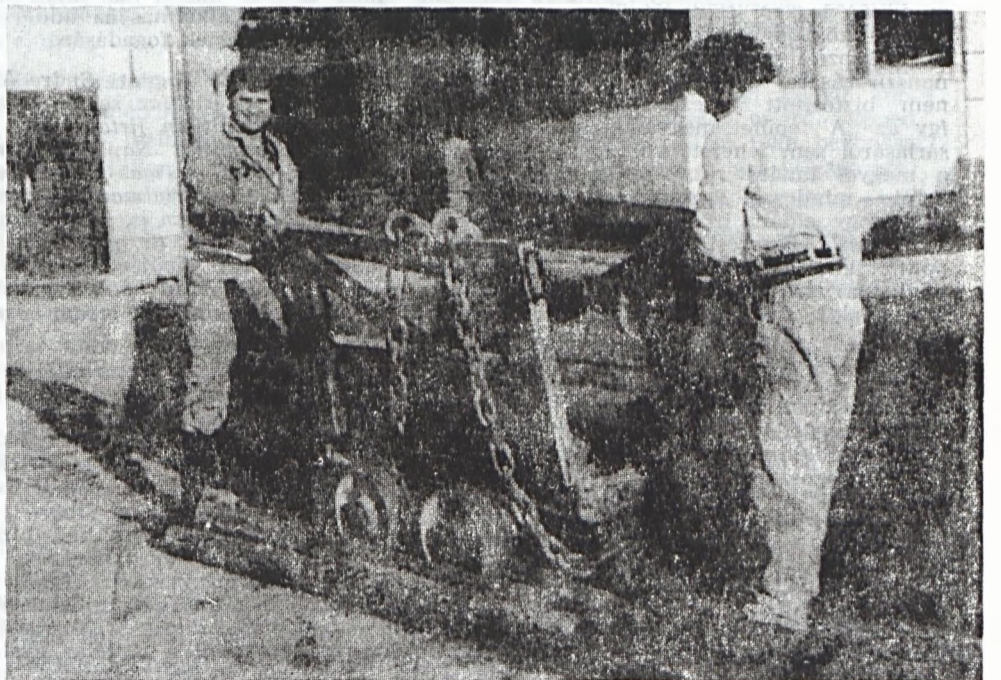
tam képzelni, hogy mi lesz velünk, ha szélnek eresztenek. Azt tudtam, a szenekekhez nem megyek, hiszen az egyetem után sem jutott az eszembe, hogy ott helyezkedjek el. Még most sem tudom, mihez kezdek volna a bezárás esetén. Van ugyan egy építésztechnikusi szakmám is, de nem hiszem, hogy a leszállóágban lévő építőiparnak szüksége lett volna éppen énrám.

— Szerencsére ma úgy néz ki, nem kell ezekkel a gondolatokkal tovább foglalkoznom, foglalkozunk. Az emberek kilencven százaléka azt mondta, mondja ma is, szeretne maradni a cégnél. A maradék, vagy belevágott már abba, hogy elmegy, illetve a közeljövőben járja körül az elmenés, az újrakezdés lehetőségeit.

— Sokan bíztak abban, a bányá bezárása esetén is szükség lesz a munkájukra, hiszen ki más végezné ezt, mint az a csoport, akik eddig is hasonló dolgokkal foglalkoztak. Gondolok itt a szintek bezárására, gátolásokra, visszarablásokra, fenntartási munkákra. Eddig is ez a csoport végezte az üzemben a zömét ezeknek a munkáknak. Bíztak tehát abban, hogy ez a mag itt marad, bármi lesz is. Aztán persze belefásultak az emberek, meg is keseredtek, hogy jó ideig a jövőjükkel kapcsolatban nem volt biztos semmi. Most viszont megnyugodtak a kedélyek és őszintén örülnek az emberek. Még azok is, akik sziklaszilárdan állítják, elmennek.

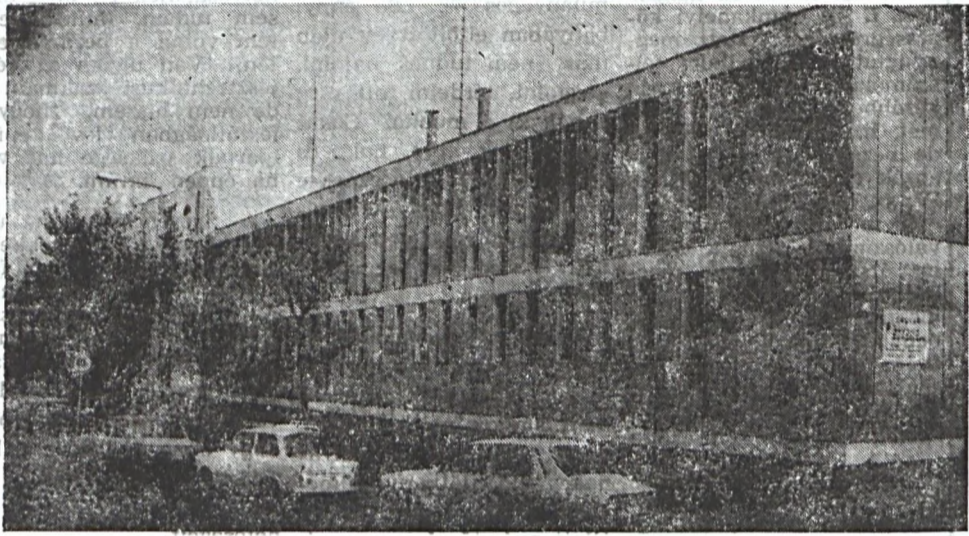
— Így igaz, hogy dolgozának a fiúk, hagyni kell őket — summázta a beszélgetést keserű mosollyal a szája szegletében a távozni készülő Sárközi László vájárt.

V. T.

Napszinti rakodás közben Sárközi László és Zakor László vájárok. Csünder László felvétele

Tájékoztató a vezérigazgató-helyettes Munkásszállóról, üdülőkről, művelődési házról

— Különböző szóbeszéd-ek jártak, s járnak még ma is a munkásszállóval kapcsolatban, annak hasznosításáról. Ez azért sem lehet mellékes, mert a dolgozók egy kis része itt éli életét, s annak idején lapunk is megírta, hamarosan ki kell költöznünk, de a vállalatnál alberti hozzájárulást kapnak majd. A szóbeszéd miatt kérdezzük most, mi lesz a munkásszálló sorsa, eldölte véglegesen újrahaznosítása?

— A vezetői döntések, elképzelések realizálásában nem ez az egyetlen eset, amikor — válaszul Mészáros István vezérigazgató helyettes — időben, térben nem úgy valósulnak meg az elképzelések, ahogyan azt az eredeti döntésnél elgondoltuk. A munkásszálló három épületből áll, ennek a hasznosítása, értékesítése volt az elsőszámú igény, amikor a jövő lehetőségeit kereste a vállalatvezetés. Ismert a sajtóból is, hogy az „A” épületből a vállalat első elképzelésként garzonlakásokat kívánt kialakítani és értékesíteni. Ezt követően felmerült a megyében az átképzési központ problémája, s mi ekkor ezt az épületet felajánlottuk a megyének, a városnak megvétele, mondván legyen itt az átképzési központ. Azonban az átképzési központ finanszírozására az ÁBMH nem biztosított fedezetet, így az „A” épület megvásárlásáról sem lehetett szó a megyei tanács részéről. Szinte mindezzel egyidőben, hogy eldölt, itt mégsem lesz átképzési központ, keresett meg bennünket a városi tanács vezetője, akik ismerve ajánlatunkat, megvásárolták diákotélgium céljára a már említett épületet. Az átadás tulajdonképpen azonnal megkezdődött, beindítottuk a földhivatalnál a terület megosztását. A városi tanács augusztus elején szeretné igénybe venni az épületet, hiszen felújítási munkákra van szükség, s szeptemberben a kollégium nyitni akar.

— A munkásszálló „B”, „C” szárnyára a vállalat a korábbiakban szándéknyilatkozatot tett szállodai kft

alakítására, hogy ott egy háromcsillagos szállodát nyit. Itt a kft. szervezi a tagokat, akik tökével vennék részt a felújításban, átalakításban, s közös üzemeltetésre kerülne sor. Amikor a kiűrés ügyében nyilatkoztunk arról, hogy június 31-ig ennek meg kell történnie, akkor a kft munkaprogramja szerint kellett volna felszabadítani az épületeket erre az időre. Mivel nem álltak meg össze a kft végleges működésének feltételei, így nem kell elhagyni a munkásszállót, augusztus 31-ig megy ugyan úgy tovább minden, mint eddig. Ha szeptemberig a kft működési feltételei nem lesznek meg, akkor másként kerül sor a munkásszálló hasznosítására.

— *Annak idején szó volt a füredi üdülő másfajta hasznosításáról is. Külföldi partnert kerestek a vállalat, úgy volt, meghatározott ideig szállodává alakul az uránbányász üdülő. Mi történt ebben az ügyben?*

— Keres ma is, megfelelő partnert még nem talált a további üzemeltetéshez. Olyan partnert keressünk, aki megfelelő anyagiakkal rendelkezik ahhoz, hogy az üdülő teljes felújításra kerüljön, hogy a további közös üzemeltetéshez a szálloda vendégkövét biztosítani tudja. Miután ilyen partnert még nem találtunk, ezek továbbra is tervek, hiszen ehhez kevés a vállalat vezetőinek szándéka.

— *A mohácsi vízitelepet megvették a finnek?*

— Nincs elfogadható konkrét ajánlat. Szándékaink ismeretesek, mi vállalati vagyont az Orfű II. üdülő kivételével — kistó, V. üzemi üdülő — eladni nem akarunk. Azt szeretnénk, úgy működjenek az üdülők, hogy a vállalatnak ez ne jelentsen költségeket, a bevétel fedezze a kiadásokat.

— Mohácson is tehát csak akkor lehet szó az eladásról, ha az eredményes hasznosítás nem jön össze. Elpocsékolni nem akarjuk, de az sem járja hogy csak ráköltünk, de bevétel nincs. Kell megoldást találnunk.

— *Az Orfű II. üdülő el-kelt?*

— Igen, csupán a földhivatali bejegyzés van vissza és az Állami Vagyontügynektség hozzájárulása. Azzal a céllal adtuk el, hogy az így befolyt összegből az Orfű I. üdülő fejlesztését meg tudjuk oldani. Konyhát és kiszolgáló helyiséget kívánunk építeni, s ezzel felértékelődne az üdülők, hiszen nem csak szállást, hanem étkezést is tudnánk — különösen külföldi — vendégeinknek biztosítani.

— *A balatonmária-fürdői üdülő fejlesztése szerepel-e a tervek között?*

— Nincs most fejlesztési forrásunk az üdülők megsegítésére. Balatonmária talán két év múlva fejleszthető, várhatóan addigra ér az üdülők a szennyvízcsatorna hálózat, s ennek hiányában hiába is lenne most pénzünk nem fejleszhetnénk. A gáz már a területen van, a fűtés korszerűsíthető. Egyébként a vállalat kétféle forinttal járult hozzá a gázvezeték kiépítéséhez. Tehát 1991—1992-ben, ha a vállalatnak lesz anyagi forrása, akár önállóan, akár más segítségével megkezdődhet az üdülő felújítása, hiszen maholnap nem lesz alkalmas az üdülő a vendégek fogadására.

— *A Ságvári Andre Művelődési Ház sorsát a közelmúltban firtatta az Új Dunántúli Naplóban megjelent — igaz sok zavaró hibát tartalmazó — írás. Lapunkban is, jöllehet csak érintőleg, de foglalkoztunk a ház jövőjével. Marad a művelődési ház a vállalat tulajdonában, avagy sem?*

— A művelődési háznál a vállalatvezetés elképzelése nem változott. Határozott a véleményem most is, és ez az, hogy a vállalat által viselt terheket — beleértve a művelődési ház, az egészségügy stb. — a költségvetésnek kell biztosítani, mert ezeknek az intézményeknek működniük kell. A működésükhöz szükséges forrásokat azonban a vállalat nyakából le kell venni. A művelődési házat nem akarjuk más célra hasznosítani. Egyelőre a vállalat ne-

gyedévenként fizeti a működéshez szükséges pénzeket azzal, hogy ezt az ez évi gazdálkodásunkban már nem terveztük.

— Változatlanul ragaszkodunk ahhoz, hogy vállalati tulajdon átadására csak úgy kerülhet sor, hogy a működéshez szükséges feltételeket biztosítja a költségvetés, a város, megye, és biztosítja a vállalat dolgozóinak a művelődési házban a már megszokott kulturálódási feltételeket. Hangsúlyoznám, a vállalat nem kíván megszabadulni a háztól, csupán a működtetés költségeit várja el, hogy mások biztosítsák. Ne terhelje az egyébként is nagyon szűkre szabott, most már nagyon megfogyatkozott létszámú vállalat eredményességét, gazdasági terheit ne növelje — mondta befejezésül a vezérigazgató-helyettes.

Veress Tamás

A vibrációs ártalom I.

A gépek működésekor keletkező rezgések érinthetik az egész testet, vagy annak csak egyes részeit. Ennek alapján kétféle vibrációs expozíciót különböztetünk meg: egésztest vibrációt és lokális vibrációt. A két forma egymástól teljesen eltérő klinikai képet mutató ártalmakat hoz létre.

A vibráció biológiai hatását meghatározó tényezők

Fizikai paraméterek: A döntő tényező a másodpercenkénti rezgésszám, amit Herzben fejeznek ki. Helyileg ható vibráció esetén az alacsonyabb frekvenciájú (30 Hz alatti) rezgések

elsősorban a csontokat és az ízületeket betegítik meg, míg a magasabb rezgésszámú vibráció (40—1000 Hz) főként a perifériás vérkeringésre és az idegrendszerre hat.

Egésztest rezgések esetén a 0,5—300 Hz rezgésszámú vibrációnak van jelentősége.

A károsító hatásban szerepe van emellett a rezgések hullámhosszának, sebességének és gyorsulásának is.

A rezgések fizikai sajátosságait a szerszám, illetve a gép konstrukciós jellegzetességein kívül befolyásolja a megmunkálandó anyag keménysége, a szerszám súlya és műszaki állapota is. Minél elhasználtabb a szerszám, rezgésel annál károsabbak.

Hazánkban nem létezik pillanatnyilag kötelező érvényű vibrációs norma. A nemzetközi gyakorlatban alkalmazott normatívák szerint minél intenzívebbek a rezgések, annál rövidebb napi expozíciós időt engedélyeznek.

Munkamód: A helyi vibrációs ártalmak kifejlődése szempontjából nagy jelentősége van a szerszám görcsös szorításának, ami elősegíti a rezgések átvedését a szerszámról a szervezetre. Nem közömbös a hatás szempontjából a munka közben elfoglalt testhelyzet sem. A felett végzett munka különösen káros. Ugyancsak elősegítik a vibrációs ártalom kifejlődését bizonyos klimatikus tényezők, így az alacsony munkahelyi hőmérséklet és a nedvesség. Fokozza a káros hatást az egyidejűleg jelenlévő zaj is.

Nem zárható ki a vibrációs ártalmak kifejlődésében az egyéni érzékenység szerepe sem. Az életkor is befolyásolja a vibrációs ártalmak kifejlődését. Legérzékenyebbek a 20 év alatti fiatalok és a középkorúknál idősebbek.

Helyileg ható vibráció okozta ártalmak

Helyileg ható vibrációs expozícióról akkor beszélünk, ha a dolgozó végtagjai — általában a felső végtagok — érintkeznek a rezgés forrásával. A klinikai képre a felső végtagok helyi károsodása a jellemző.

Munkakörök: bányászati (préslégszárszámok: légkalapács, -fúró, -köszörű, fejtőkalapács, fúrókalapács, elektromos fúró, fúrógép stb.), vas- és acélipar (öntvénytisztítás, szegecselés, fúrás, köszörülés, csiszolás, elektromos fúrás, fúrás), építőipar (kőfaragás, utépités), erdőgazdaság, építő- és fafeldolgozó ipar (motorfűrész kezelése, köszörű és csiszológépek), cipőipar (kalapálógépek).

Dr. Debreczeni László

N. G.

(Folytatjuk)

A munkanélküli segélytől a meleg szendvicsekig

A vállalkozó csak magában bízhat

nük, rendkívül udvariasak és segítőkészek voltak.

Igaz ugyan, nagy divat manapság vállalkozni, de kétség kívül bátor ember az, aki erre szánja el magát, hisz a kockázat vállalása mellett kezdettől fogva tapasztalhatja, hiába az ösztönzés, az elvi támogatás, a környezet még valójában nem egészen vállalkozásbarát.

Erről és, hogy milyen nehéz az indulás, Horváth Istvánné is sokat tudna mesélni. Ő az uránegészségügyi szolgálatnál dolgozott több, mint hat éven keresztül, de mivel munkahelyét nem látta hosszabb távon biztosítottnak, elhatározta, vállalkozó lesz.

— Egy büfékocsit fogok üzemeltetni a 39-es dandár úton az Olimpia mellett — mondja az egykori asszisztens. — Egyébként ez a munka nem idegen tölem, hisz már tíz éve dolgozom másodállásban a vendéglátóiparban. Ezt annak idején kényszer szülte, hiszen egyedül neveltem fel a gyerekeimet, gyakran napi húsz órát dolgoztam.

— *Nyilván nem könnyű az indulás.*

— Ne is mondja! Sok álmatlan éjszakám volt február óta. Nem egyszer már arra is gondoltam, inkább nem csinálom. Először vállalkozói kölcsönért szalagáltam. Jártam jónéhány bankban, némely helyen úgy bántak velem, hogy az egyszerűen döbbenetes, nem hittem a fülemnek, hogy így lehet beszélni az ügyféllel, végül az OTP-től kaptam meg a 400 ezer forintot. Meg kell mondjam, kellemesen csalódtam ben-

Négyesfogat a 4-esen

Suli Csontos László csapatvezető és Szekeres Károly csillás omlasztás közben. Csöndör László felvétele

Nincs talán fél éve sem, amikor a III. sz. bányüzem tizenkettedik szintjén utoljára jártunk a 4-es csapat munkahelyén, de azóta már annyi minden változott, hogy a tudósító úgy érzi, egy másik világ ez.

Akkor még bizony elég kiadós gyaloglás után jutottunk csak el a déli aknához a távoli liftes feltöréshez, most a keleti aknában leszállva és a K-2-es vakaknánál egy rövid liftet beiktatva egy-kettőre odaérünk Suli Csontos László munkahelyére.

Akkor még épp csak a padolást építették, hogy egy szinttel lejjebb rályukadjanak a feltörésre, s csak az első méterek „álltak” még a főkamrából, ma már a szkréperől alig lehet ellátni a távoli „mezőbe”, sőt, a kamra végéről már mindkét irányban négy pászttal lefejtettek.

Akkor a csapat tagjai azon keseregtek, mi lesz velük, ha bezár a bánya, ma már viszont lényegesen optimistább a hangulat. Valamennyien hiszik és remélik, hogy egy átszervezéssel, egy komoly létszámleépítéssel talpon tud maradni a vállalat és, ha ez így lesz, akkor a továbbiakban is szükség van az ő munkájukra.

Amikor a hatalmas szkréperkanál által szinte tükörsimára koptatott főkamrában az első pászttal elérjük, a csapat éppen omlasztó munkát végez.

Azért is telepítették ma őket négy fővel, hogy minél előbb ki tudják rabolni a támoikat a legtávolabbi kamrából, új szabadszéllet nyissanak ott, ahol holnap már folytatják az éretermelést.

Gyorsabb ez, ha magunk csináljuk — magyarázza Suli Csontos László csapatvezető. — Én tisztelen, becsülöm az omlasztókat, de az az érzésem, hogy egy ilyen helyen ok

jó pár műszakot „elvacakolnának”. Mi viszont még ma végünk ezzel a hatvan négyzetméterrel.

— Persze, mert mi érdekeltek vagyunk abban, hogy mielőbb robbantsunk — fűzi hozzá Szűcs József vajújár. — Az omlasztóknak meg majdnem mindegy, hogy tíz támoat rabol ki egy műszak alatt, vagy negyvenet.

Aztán szóba kerül, hogy mostanság különösen jól megy a csapatnak, jelenleg is százötven százalékkal körül állnak.

— A 11–12 tonnás teljesítmény itt az már valami — vélekedik Szabatty Tibor aknász — hagyományos fejtésben itt, az üzemen csak ők képesek erre. Ilyen tonna/műszak/fős teljesítménnyel még a GHH-nál sem dolgoznak.

— És ez legalább a fizetési borítékokban is jelentkezik? — kérdezem Szekeres Károly csillást.

— Nem panaszkodunk, de azért kereshetnénk jobban is. Az adó öl meg mindent. Hiába dolgozunk sokkal többet, mint más csapatok, nem annyival magasabb a bérünk, mint a teljesítményünk.

— Talán majd az átszervezés után másképp lesz — mondja bizakodva Böröcz Sándor —, ha majd nekünk, vajúgókra nem kell annyi titkárnőt, meg irodai dolgozót eltartanunk, akkor bennünket is jobban meg tudnak majd fizetni.

— És hogyan fogadták azt, hogy jövőre bezár a III. sz. bányüzem?

— En az év végén elmegyek 63 százalékra — mondja a csapatvezető. — Ha akarnék sem maradhatnék, mert háromezer műszak fölött mindenkinek mennie kell. A többiek fiatalok, ők örülnek, hogy egyelőre úgy néz ki, a jövőben is lesz munkahelyük. Ha nem itt, hát valamelyik másik üzemben.

Nógrádi

Hiányos ismereteinken segít elkkünkben a COOPSYSTEM vezető szervezője

Jogi bizonyosságok és bizonytalanságok

Előnyösebb formák: rt., kft.

Tapasztalataink szerint a vállalkozásokkal kapcsolatos jogi ismeretek minimálisak a mai magyar szervezetekben. Ezért feltétlenül szükséges az alábbi tájékoztatás.

Mik az ismerethiány okai?

1. A szocialista gazdaságban a gazdálkodó szervezetek túlnyomó többsége állami vállalatként működött, amelyet, mint egyedül üdvözítő szervezeti formát ismertünk.
2. Nem létezett hatályos jogi szabályozás, amely lehetővé tette volna a kft-k, részvénytársaságok megalapítását.

3. A tulajdonosi viszonyok „sajátos megoldása” — az állam kizárólagos tulajdonos a gazdaság fő területein —, valamint az alanyi jogon végezhető gazdasági tevékenységek erős korlátozása nem is kényszeríthette ki az új gazdasági mozgástereket biztosító törvényeket.

4. A szakemberek közül csak keveseknek volt lehetőségük arra, hogy más országok joggyakorlatát, vagy a hazai levéltárak háború előtti anyagait tanulmányozhassák.

5. A felsőfokú mérnök- és közgazdászok közül teljesen hiányzott a korszerű jogi ismeretek oktatása, és ez alól csak néhány fakultatív szakkolégium volt kivétel.

6. A magyar vállalatok vezetői és dolgozói a hierarchikus szervezetekben hozzászórtak ahhoz, hogy a jogi problémákkal nem kellett foglalkozniuk, hiszen azok egy részének megoldására rendelkezésre állt a jogász, míg másik részük hatalmi (politikai) megegyezéssel zárult.

Mindezek az okok oda vezettek, hogy napjainkban — bár a törvénnyel rendezhető akadályozó tényezők megszűntek — a társaságok alapítását és az állami vállalatok átalakítását a törvények nem kellő ismerete és néhány fogalom tisztázatlansága akadályozza. Az alábbiakban röviden megkísérlem összefoglalni azokat a legfontosabb ismereteket, tudnivalókat, amelyek szükségesek mind a vezetői, mind a dolgozói döntések meghozatalához.

Milyen jogszabályokat célszerű ismerni?

Az új típusú gazdálkodó szervezetek működéséhez keretadó jogszabályokat:

— 1988. évi VI. törvény a gazdasági társaságokról; — 1989. évi XIII. törvény a gazdálkodó szervezetek és gazdasági társaságok átalakulásáról; — 1988. évi XXIV. törvény a külföldiek magyarországi befektetéseiről.

A gazdálkodó szervezetek és a szervezetben dolgozó adózási kérdéseivel foglalkozó jogszabályokat: — 1987. évi V. törvény az általános forgalmi adóról; — 1989. évi XLIV. törvény vállalkozási nyereségadóról szóló része; — 1988. évi IX. törvény módosításáról; — 1989. évi XLV. törvény a magánszemélyek jövedelemadójáról.

Milyen fogalmakról mit kell tudni?

Gazdasági társaságok: olyan cégek, melyeket jogi, vagy jogi személyiség nélküli társaságok, és természetes személyek hozhatnak létre üzletszerű közös gazdasági tevékenység folytatására. A magyar előírások szerint a legfontosabb jogi személyiség nélküli társaságok a közkereseti és a betéti társaság, míg a legfontosabb jogi személyiségű társaságok a korlátolt felelősségű társaság és a részvénytársaság.

Közkereseti társaság (kkt.): esetén az összes tag felelőssége korlátlan és egyetemleges, tartozás esetén — ha a társaság vagyona nem elegendő — saját vagyonukkal felelnek a tartozásokért. A természetes személyek tagok személyes közreműködése kötelező, a társaság üzletvezetésére mindegyik tag jogosult. Az induló vagyon és az egyes tagok vagyoni hozzájárulásának nagysága nincs előírva.

Betéti társaság (bt): olyan cég, amelyben legalább egy tag (beltag) felelőssége korlátlan, míg legalább egy másik tag (kültag) felelőssége a bevitt vagyon vagyoni betéte erejéig terjed. A kultag vagyonbetéjére az általános szabályok vonatkoznak, tehát lehet pénzbeli, vagy nem pénzbeli betét is. A társaság tevékenységében csak a beltág köteles személyesen közreműködni. A kultagnak lehetősége van, hogy csak tőkével vegyen részt a vállalkozásban. Kultag az üzletvezetést nem végezheti, a munkáltatói jogokat az üzletvezetésre jogosult tagok közül az erre kijelölt személy gyakorolja.

Korlátolt felelősségű társaság (kft.): vegyes jellegű társaság, szabályaiban ötvöződik a kkt személyes jellege és a részvénytársaság személytelensége, tőkegyesülés jellege. A társaság nevében található „korlátolt” jelző félrevezető lehet, hiszen ez nem a társaság, hanem a tagok felelősségére utal. A társaság tehát korlátlanul felel teljes vagyonával a tartozásokért, a tag viszont csak a törzsbetét szolgáltatására, illetve közös megegyezés esetén pótbefizetésre és mellékszolgáltatások teljesítésére kötelezhető. A törzstőke minimum (1 millió forint) és a törzsbetét minimum (100 ezer forint) meghatározott. Minden tagnak egy törzsbetétje van, egy törzsbetétnek azonban több tulajdonosa is lehet. A társaság legfőbb döntéshozó szerve a taggyűlés, ahol a tagok a tulajdonosi jogukat gyakorolják. Szavazataik mértéke törzsbetétjükhöz igazodik. Kft-t egy tag is alapíthat, ez esetben egyszemélyes társaságról beszélünk.

Egyszemélyes társaság esetében taggyűlés nem működik, hatáskörét az alapító gyakorolja. A társaság ügyeinek intézését és a társaság képviselőtét határozott időre megválasztott egy, vagy több ügyvezető látja el.

Részvénytársaság (rt.): tiszta tőkegyesítő jellegű forma, amelynél a részvényesek (tulajdonosok) felelőssége csak a részvény névértékének befizetésére van korlátozva. A részvények forgalomképessége és könnyű átruházhatósága az Rt gazdasági lényege. Eppen ezért, a bemutatóra szóló részvény megszerzése, vagy eladása, annak pusztán átadásával történik és az adás-vétel névre szóló részvények esetében sem bonyolult. A kibocsátott részvények minimális névértéke (10 ezer forint), az rt. minimális alaptőkéje (10 millió forint) meghatározott. A részvénytársaságban a tulajdonosi jogokat a közgyűlésen gyakorolják, míg az ügyvezető szerv a 3–11 tagú igazgatóság.

Konzern és holding: jogilag közvetlenül nem meghatározott szervezet, a magyar jogban egyik fogalom sincs definiálva. Ha a német jogszabályt nézzük — amihez hasonló a magyar társasági törvény — a konzern olyan vállalatcsoport, amelynek egy vállalat olyan irányító pozícióba kerül részvénytulajdonlás útján a többivel szemben, hogy egységes vezetést, üzletpolitikai összehangolást tud elérni. A magyar Társasági Törvény 321–330. paragrafusai tehát tipikusan konzern jellegű szabályok,

hiszen „irányító” részvénytársaságról, illetve „ellenőrzött”, vagy „közvetlen irányítás alatt álló” részvénytársaságról beszélnek. A két társaság között a kapcsolat létrejöhet jelentős részesedés (több, mint 25 százalék), többségi részesedés (több, mint 50 százalék), vagy kölcsönös részesedés megszerzésével. A holding fogalma az angol-szász jogban fejlődött ki, és sokkal inkább vagyonekezelő tartalmú kapcsolatrendszer feltételez, és kevésbé egységes irányítást és üzletpolitikát. A befolyásolás itt is részvénytulajdonlás útján történik. Tipusa szerint megkülönböztethető tiszta holding, ami arra jött létre, hogy tőkéjét — maximális profitelvárás mellett — más társaságokba fektesse. A vegyes holdingra az jellemző, hogy részben maga is operatív termelő és szolgáltató, részben több egyéb vállalat tulajdonosa.

Mit célszerű a MÉV-nél alkalmazni?

A fenti rövid összefoglaló alapján is talán belátható, hogy a kkt és bt alkalmazása vállalatban belül két okból nehézkes. Alkalmazhatóságukat korlátozza a tagok nagy felelőssége (saját vagyon elvesztése), illetve a kötelező személyes közreműködés miatt nehezebb külső tőkebevonás. E két korlátot oldja föl a kft. és az rt., amelyeknél a tagok kockázata jól definiált. A két forma közti választásnál figyelembe vehető szempont az, hogy a kft szabályozásában található erős előválsárlási jogok miatt ez a forma inkább a fix, kötött hatalommegosztás eszközeként alkalmazható, míg a részvénytársaságnál ilyen lehetőség nincs a részvények teljes szabad forgathatósága miatt. Eppen ezért külső tőke bevonása esetén a befektetők előnyösebbnek tartják a részvénytársasági formát, ha csak osztalék jövedelemben érdekeltek, míg előnyösebbnek tartják a kft formát, ha a társaság üzletpolitikájában, piaci stratégiájában érdekeltek. Ezen szempontok alapján célszerű megvizsgálni a vállalat egyes életképes részeit jogi szempontból, és meghatározni a legcélszerűbb társasági formát.

Galambos Elemér
vezető szervező
COOPSYSTEM
Szervezési és Vezetési
Tanácsadó Iroda

EZ ITT A SPORTROVAT HELYE

Uborkaszezon

Itt a nyár, itt az uborkaszezon. Mi sem bizonyítja ezt jobban, minthogy nincs valamire való sporthír, s az uborka a piacon már potom 40 forintért is kapható. Lelkes sportolónk nyaralnak, kipihenik egész évi idegfeszítő küzdelmeiket.

Nem pihen azonban mindenki. Mint megtudtuk az Új Dunántúli Napló július 19-ei számából, a névtelen levélírók most kapnak igazán erőre. Hosszú, hosszú évekig az állampárt volt a címzett. Most, ennek megszüntével kinek is írhatnának haláltmevető bátorsággal? Hát persze, hogy a miniszternek. Mivel a miniszterium szövegének udvarias válaszából csupán következtetni lehet a névtelen levél tartalmára, felhívtuk hát telefonon a válaszadót, s bővebb információt kérünk irodájától.

Amit megtudtunk, közreadjuk, némi kommentárt fűzve hozzá.

Mindenek előtt, a bátor levélíró ki másnak a nevében is írta, mint a Baranya megyei lakosság nevében. Ez csak természetes. Még dicsérhetjük is szerénységét, hiszen ma sikesebb a nép, a nemzet, Közép- és Kelet-Európa, az emberiség nevében nyilatkozni.

Az után szóba hozza, hogy

vállalatunk vezérigazgatója mennyire félti kényelmes székét. Nos, erről csak annyit, hogy az a bizonyos szék — legalább is a múlt év április 30 óta — nem is olyan nagyon kényelmes. Az már közhelynek számít manapság, hogy természetesen lekommunizálta a vádlatot, aki a helyi zöldeket is presszionálja.

Egyelőre nem tudni mit szólnak ehhez a „helyi zöldek”, de nem arról híresek, hogy csak úgy presszionálhatók.

Ezután néhány szakértői megjegyzés következik. Ezek között az a vád éri a vállalatot, hogy amióta csökkentették az előállítási költségeket, nőtt a környezetszennyezésünk. Hogy erre a megállapításra hogyan jutott jóindulatú támogatónk, nem tudható meg írásából. Az azonban meg tudható tőle, hogy nem csak a kis- és közepes aktivitású radioaktív hulladékok elhelyezését kívánjuk megoldani, de hulladékegészítő és nagyaktivitású radioaktív hulladékok behozatalát is tervezzük. Az információforrás megjelenése ezúttal is hiányzik. Nem csoda!

Propagandánk sem marad bírálattal nélkül, megtudjuk, hogy nyilvánosságra hozott prospektusunk „nyálas és hazug”.

S ha valaki azt képzeli, hogy csak a legfőbb vezetőikkel van baj, nagyon té-

ved. A miniszter ugyanis megtudhatta a levélből, hogy az „urános fejesek nem mernek ivóvizet inni”. Bár valóban nincs jobb ilyenkor a jéghideg, frissen csapolt sörnél, fröccsnél, s azt sem lehet tagadni, hogy néha valóban bátorság kell az ivóvíz fogyasztásához, ennyire azért nem gyáva ez a réteg. S annyira sem, hogy — mint jóakarónk írja — baj esetén családostól elhagyják a várost. Ha ez így lenne, már elköltöztek volna.

És a levél végén nem marad el a kormány megfenyegetése sem, természetesen a lakosság, az ország nevében.

Mit lehet ehhez hozzátenni? Sportolónk pihennek. Vannak azonban — ezek szerint — akik a névtelen levélírást, mint jó sportot üzik. Nekik is figyelmükbe ajánljuk a zászlót, melyet az olaszországi vb minden mérkőzése előtt behoztak: Fair play, please!

Tiszteletes játékosok! Kérem!

Kablár

Szomorkás balatoni levél

KEDVES OTTHONIAK!

Itt a Balatonnál minden a régi, pontosabban majdnem minden. A víz szeles időben ugyan úgy tarajos hullámokat vet, a napfény napjainkban is délután hiddat ver a két part között, s most is lágyan siklanak a vitorlások, mint korábban, évekkel, évtizedekkel ezelőtt.

Eltűnt azonban a turisták nagy tömege. Nem kígyóznak sorok az üzletek előtt, a halsütők, borozók tájéka is csendes. Bőven van szabad hely a parkolóban, s a kempingekben is könnyedén sátrat verhet a turista. Szembetűnő, jól lehet kevesebb az idén a külföldi nyaraló, de még náluk is kisebb számú a hazai Balaton-imádó.

Az óslakosok és a Balatonra vissza-visszajárók mondják, ennek oka, hogy megnőtték az árak a nagy tó partján. Beszélnek erre felé a jólérsültek, egy átlagos étteremben 300 forint a menü, 45 egy pohár sör, 7 forint egy pohár szoda, hagyományos szimpla buborékkal.

Itt, szűkebb nyaralóhelyünkön, Balatonmária-fürdőn még elviselhető az élet. Ha leszámítjuk azt, hogy mondjuk egy négytagú család — két nagy gyerekkel — már otthon leszurkolta a beutalójegyért járó 8400 forintot, akkor kerítésen belül jól lehet. A büfében aránylag olcsón ihat töménytet, s hosszabb lére eresztett. A kerítésen kívül már drágább az élet, de olcsóbb, mint a Balaton többi felkapottabb részében. Míg másutt 20–30 forintért sordorják a palacsintát, itt 8–12 forintért etetik vele a turistát.

Újdonság az is a vállalati üdülőben, hogy a „C” épület szobáit szabadon értékesítheti az üdülő vezetője a betérő vendégeknek. Ezzel kapcsolatban Király Almosné üdülővezető azt mondta el: Van

egy bökkenő! Az, hogy a hazai vendég a szobák árát viszonylagos olcsósága ellenére sem képes megfizetni. A külföldi vendégnek semmi baja az árral, ellenben kifogásokat sorol a szoba komfortfokozatára. Nem korszerű, s kellően elegáns a berendezés, mi csoda dolog, hogy a heverőtől karnyújtásnyira csobog a zuhanyozó, viszont a WC a lakrészen kívül, az épület végében, azaz az udvaron van. Ezek után nem jellemző, hogy kivesszi. Ha mégis, akkor egy éjszakára.

Panaszolták otthon többen azt, a pénzes külföldiek miatt a vállalati dolgozó kiszorult az üdülőből a kempingben felállított sátrakba. Ugyanakkor meg tessék, azt látja itt, „márián” kihasználatlanok a „C” épületi szobák.

A kempingben az az újdonság, hogy nemzetközi lett a vízparti sétány. Van itt portugál, francia, olasz, holland és német lakóautó, és közöttük elvéve egy-egy vállalati sátrazó. Felborult a mérleg, hiszen alig van magyar, mert az otthon hallottak alapján megfizethetetlen egy-egy éjszaka. Beszéltek otthon 1000 forintról, de arról nem, az urános annyit azért nem fizet. Nem egész 400 forint az, amit — maradvá az előbbi példánál — egy négytagú család naponta fizetni köteles, ha már itt akarja kipihenni az eltelt egy évet. Ennél jóval többet fizet valóban az idegen, mindegy, hogy magyar, vagy Európából érkezett.

A vállalati dolgozónak végül is megfizethetők a kempingárak, s más kérdés az, hogy éveken át két hétig nyaralt annyi pénzért, amennyit most három éjszakáért kifizet. Na, de változnak az árak, változik az összkép, s ezért van az, hogy egyre kevesebb a Balatonnál a hazai vendég. Tavaly ilyenkor, július kö-

zepén teljes kihasználtsággal üzemelt a vállalati kemping. Most viszont, július 12-én jó, ha tíz sátorban számolgtatja az urános, pénzéből mennyi időre futja még?

Beszélik otthon, a Balatonnál olcsóbb a jugoszláv tengerpart, annál meg olcsóbb a francia—olasz Riviera. A fene tudja, én persze nem hiszem, s azt sem, hogy az itt sátrat nem vertek most az előbb említett helyeken költik el pénzüket. Arról van inkább szó, a családok anyagi helyzete az utóbbi időben nagyot változott. Ahogy nővekszik a jómódúak száma, ugyan olyan tempóval sokasodik a filéres gondokkal küszködők aránya. Az előbbieket minden bizonnyal a francia Rivierán nyaralnak, míg az

utóbbiak gyűjtik a pénzt egy-egy jobb falatra.

Így nézve a Balatont, szomorú itt a nyár, gondterheltek az emberek, nincsenek már a kiskocsmákban tivornyák. Az üdülők büféjénél is csendesek az esték, nincs nota-szó, „igyunk reggelig testvér”. Egy-egy sör mellett szótlanul ül az, aki évekkal ezelőtt önfelédten vágta a falhoz a poharokat. Csendes a kemping is, nincs tábor-tűz sem már, a horgászok is olajos halat esznek, mert alig van kapás. Alig van pénzünk, így csendes nyaralunk, de szeretetünk a régi, hiszen otthon maradtok, rátok gondolunk.

Balatonmária-fürdő,

1990. július

Veress T.

Keresztrejtvény

Rejtvényünk vízsz. 1., folytatva függ. 14., 24. és 26. sorában Pascal egyik aforizmáját közöljük. Megfejtésül ezt kérjük beküldeni a szerkesztőség címére 1990. augusztus 10-ig. A helyes megfejtést beküldők között könyveket sorsolunk ki.

1	A	2	3	4	5	E	6	7	8	9	10	11	E	12	13	N
14							15								16	
17					18		19						20		21	
22				23		24		25	26			27				E
28			29				30		31	32					33	
M		34					35		36						37	
38	39		40		41						42	43		44		
45		46		47					48		49		50	51		
52			53		54		55		56		57			58		SZ
59			60	61		62		63				64		65		
66			67	68							69					T
70			71					72		73					74	
N		75				N	76		77					78		
79	80				81		82	83						84		
85		86			87		88			89		90				
A			N						91							

Vízszintes: 14. Drágakövek súlyegysége. 15. Hiteles mérték. 16. Tea — németül. 17. Férfinév. 19. Americium. 21. Római 950. 22. Házikó. 23. Mértani idom. 25. Római 99. 27. Férfinév. 28. Litium. 29. Szállítat. 31. Pihentető járkálás. 33. Európai nép. 34. Fiatalok találkozója. 35. Bukószél. 37. Oramér. 38. Kötőszó. 39. Zöld színben virul. 42. Kínai hossz-mérték. 44. Kiejtett mássalhangzó. 45. Réz betű. 47. Nyílás. 48. Páros vikend. 50. Nincs tovább. 52. Zola regénye. 54. K.Z.E. 56. Kiáltás kezdete. 58. Vásárol. 59. Római 49. 60. Lantán. 62. Elbukott. 65. Nikkel. 66. Testrés. 67. Bátor. 69. A kecske himje. 70. Az ezüst vegyjele. 71. Becézett Katalin. 72. Duna—Tisza találkozó városa. 74. Folyadék. 75. Kuprum. 77. Főzéléknövény. 78. Lopva figyel. 79. Latin kötőszó. 82. Argon. 84. Labdarúgó szakember. 85. Béke — oroszul. 87. Csíkos állatok. 90. Letaglózza. 91. Amerikai természet-tudós.

Juhász Károly

*

Lapunk július eszejei számában közölt keresztrejtvény helyes megfejtése:

Aki túlságos gondot fordít a kis dolgokra, rendszerint képtelenül válik a nagyokra.

Könyvjutalomban részesülnek: Győri Anikó (Anyag- és áruforgalmi főosztály), Baris Lajosné (Közarmisteny, Gárdonyi G. u. 43. 7761), Nemes László (Pécs, Szigeti u. 8/b. 7624).

Nosztalgia

Július 15-ei számunkban azon morfondíroztam, hogyan lehetne az utcanévváltoztatás későbbi hullámaint elkerülni.

Nosztalgikus korunk, mely — ugye — távol áll ideológiai, vagy politikai indítékoktól, nemcsak az utcák, de egyebek terén is a „boldog békeidők”, vagy nem is annyira boldog, s nem is egészen békeidők divatját hozza vissza.

Itt van mindjárt a hadsereg. Túlságosan ideológiai töltöttségű volt a Magyar Néphadsereg, lett belőle honvédség, a megszólítás előbb bajtárs lett, s a napokban már úr. Könyörgöm, ne álljunk meg félúton! A tiszt legyen officér, az ezredes őbester, az őrnagy strázsamester, a százados száznagy, esetleg lófő. A honvédséget váltsa fel a bandérium, a tiszteknek legyen fegyverhordozója, csatlósa, esetleg pucérja, s ezek ne szegyélljék alázatosan jelenteni mondanivalójukat.

És itt vannak az új önkormányzatok. Nem volt jó a tanács, bár Európa számos népe használja ezt a kifejezést, s persze meg kellett változtatni a képviselők nevét is. A városi önkormányzatot nem tudom miért nem lehetett azonnal magisztrátusnak nevezni. Minek ez a fokozatosság? Elnöke a polgármester lesz, az eddigi vb-titkár lesz a jegyző, ahonnan már csak egy ugrás lenne a deák, vagy a nótárius. Csak bátran tovább!

A falusi tanácselnök szintén polgármester lesz, pe-

dig neki a nosztalgikus időben falusi bíró volt a neve. Nem szabad zavart kelteni! S ha már lesz bíró, miért nem lesz szolgál- és főszolgabíró, hol lesznek a táblabírák, az úriszék? A gazdaságokban sem szabad fenntartani az elnöki, vagy igazgatói elnevezéseket. Vissza az intézőt, az ispánt, a jószágigazgatót, a jószágkormányzót, az udvarbíró, tisztartót, az erdősz helyett az erdőispánt, a pincemester helyett a kulcsárt, kasznárt, vissza a konyhafelügyelő sáfárt, a prefektust!

Ha nem volt jó a falusi rendőr (ez már elhangzott javaslat), jöjjön vissza a csendőr, de ne álljunk meg, legyen pandúr, esetleg martalóc.

S óriási perspektíva tárul elénk. Az élet egyéb területein sem szabad megállni. A pénzünk forint ma még. Miért ne lehetne pengő, korona, dénár, vagy máriás? A termőföldet hektárban mérjük, pedig lehetne katasztrális holdban, magyar holdban, ekealjabban, kapaaljabban, kaszaaljabban, esetleg embervágóban, mint régen. A kocsmában egy liter bor mellett búsul a magyar. Mennyivel vidámabban búsulna köböl, mérő, pint, icce, szapu, fertály, akó vagy meszely mellett?

Ma a szegény ember egyszerűen és közönségesen szegény. Ne elégedjünk meg ezzel! Legyen napszámos, zsellér, vagy cseléd. Lehetőségeink korlátlanok.

K. J.

MECSKEI Ércbányász

A MECSEKI ÉRCBÁNYÁSZATI VALLALAT DOLGOZÓINAK LAPJA

XXVII. ÉVFOLYAM, 16. SZÁM

ÁRA: 2,30 FORINT

1990. AUGUSZTUS 15.

A Szovjetunió nem vásárol Vezérigazgatói tájékoztató Glencar úr elégedett volt

Augusztus 6-án rendkívüli szakszervezeti bizottsági ülésen tájékoztatta Varga Mihály vezérigazgató az elért két hét során a szovjet és ír szakemberekkel folytatott tárgyalásokról a testület tagjait.

Igy részletesen beszélt arról a tanácskozásról, ahol a szovjet atomenergetikai és ipari miniszterhelyettesel, és a Techsnabexport vezérigazgató-helyettesével ült tárgyalóasztalhoz. Az ötnapos tanácskozás során több ízben tárgyaltak az Ipari és Kereskedelmi Minisztériumban és itt, a vállalat központjában is, de a Paksi Atomerőműben is folytattak megbeszéléseket. Az utolsó napon jegyzőkönyvet írtak alá — mely érintette az 1978-ban megkötött államközi egyezményt — az érintettek.

A vezérigazgató a tárgyalás lényegét arról is beszélt, hogy a Szovjetunióban is csökkentették az urántermelést, mivel jelentős felhalmozott készletekkel rendelkeznek. Ennek tulajdonítható, hogy a Szovjetunió csak bérfeldolgozásra fogad el koncentrátumot. Arra természetesen adott a lehetőség, hogy ebben az évben a korábbi szerződéseknél megfelelően a régi konstrukcióban leszerződött mennyiséget átvegyék. A korábbi álláspontjukat fenntartva hajlandók azonban az általunk kitermelt ércből fűtőelemet készíteni, így juttatva Magyarországot viszonylag olcsó fűtőelemhez.

Ez a megoldás kivitelezhető — mondta a vezérigazgató —, s ennek a tárgyalásnak a legfontosabb momentuma, hogy augusztusban szerződéses ajánlatot adnak. Ebben rögzítik mennyibe kerül a fűtőelem, ha a szovjet alapanyagból készül, s mennyibe akkor, ha az adott ország — jelen esetben mi — szállítjuk ki azt. Így tehát arról van szó, hogy csak az a mennyiség kell nekik, amennyiből el tudják készíteni Paks éves fűtőelem-készletét.

Szóba került a tanácskozáson természetesen az is, hogy a MÉV közös vállalatot hozna létre az ír Glencar céggel. Ugyancsak arról is folyt beszélgetés, ha a kormány úgy dönt, nem tart igényt arra, hogy ellássuk Paksot, akkor más piacot kell keresni.

Tájékoztatójának második részében a vezérigazgató az augusztus első hetében a vállalatot — három szakértővel — felke-

reső Glencar cég látogatásáról számolt be. A szakértők üzemekben történő ellenőrzésének eredményeként a cégtulajdonos ismét hangot adott a korábbi korrekt adatszolgáltatásunknak szóló véleményének.

— A közös vállalat létrehozásához először megértési szerződést kell kötni. Ezt két fázisban véleményeztük, s augusztus 7-én érkezik meg a nagy valószínűséggel 90 százalékos véglegesített tervezet. A szindikátusi szerződés december 31-ig él, a közös vállalat létrejöttéig — mondta a vezérigazgató.

Varga Mihály vezérigazgató többször hangsúlyozta, hogy mindez még nem készpénz, több egyeztető tárgyalásra van szükség. A vállalat részéről, ma úgy tűnik, erre jó a fogadtatás, általában kialakult az a vélemény, másképpen nem tudjuk megoldani a helyzetünket, és tovább működni csak a közös vállalati formában tudunk. Fontos tehát az, hogy a működési költségek biztosítva legyenek. A hogyan tovább? — ra a vállalat vezetése programot állított össze. Egy-két napos határidő különbségekkel sok mindent kell megvizsgálni, de a legfontosabb, a vállalatnak a vagyonértékelése. Erre a Vagyonügynökség javaslatára több szervezetet kerestek fel.

A vállalat vezérigazgatója tájékoztatójában kitért arra, hogy a MÉV sorsát szeptemberben dönti el a Minisztertanács. A mintegy egy hónap alatt részletes jelentést kell írnia a vállalat vezetőinek a szovjetekkel és az írekkel történő tárgyalásokról, és bizonyítani kell, hogy ilyen konstrukcióban, felállásban a vállalat profitképesen fog tudni termelni.

Mindezek után a testület tagjai a közös vállalati formához kapcsolódó kérdéseiket tették fel Varga Mihály vezérigazgatónak.

Igy érdeklődtek arról, hogy lesz-e módja a testületnek megismernie a szindikátusi szerződést? Tartalmazza-e ez a szerződés a szakszervezet valamilyen jelenlegi jogosítványát? Volt, aki furcsálta

azt, hogy a Glencar cég — ha már annyira komolyan akarja venni a szakszervezetet — még egy mondat erejéig sem kereste meg annak vezetését. Más az íránt érdeklődött, hogy a vegyes vállalat létrehozása mennyire zavarja a minisztérium elképzeléseit, mennyire borítja azt fel? A sokak szerint meghatározó fontosságú kérdésre is volt, aki rákérdezett. Nevezetesen arra, hogy milyen lesz a részesedési arány a MÉV és a Glencar cég között?

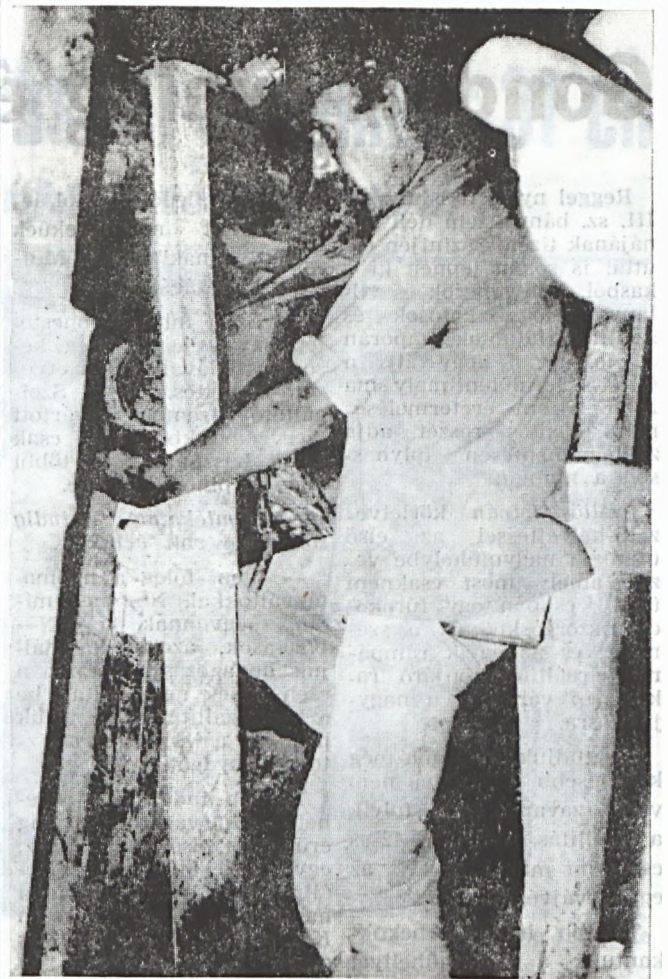
A vállalat vezérigazgatója válaszában részletesen kitért mindarra, ami a felvetett kérdéskörre vonatkozott. Így többek között arra is, hogy Glencar úr eddigi látogatásai során pusztán egy Magyarországon tartózkodó külföldi, nem jogi személy, s érthetően ezért nem kereste eddig a találkozást a szakszervezet vezetőivel. A szindikátusi szerződés aláírása után már, mint jogi személy biztosan keresni fogja a kapcsolatot a szakszervezettel. A részesedési aránnyal kapcsolatban a vezérigazgató válaszában röviden így lehet összefoglalni: mindez a vagyonértékelés után fog kiderülni.

Röviden tehát, mindenre sor kerül majd, ezeket a részletkérdéseket meg fog-

juk beszélni, de értelem-szerűen előbb azokat a fontos dolgokat kell végleges formában, szerződésben rögzíteni, amelyek elengedhetetlenek a közös vállalat jövő esztendő belüli indulásához — mondotta befejezésül a vezérigazgató.

V. T.

Visszaszámlálás...

Kertész Ferenc omlasztó csoportvezető a III. sz. bányauzemben. Nógrádi Gábor felvétele

Elég lesz-e a 140 millió?

Július közepén rövid ideig akadozott az állami végkielégítés kifizetése, amely nem csupán a vállalatunktól már elbocsátott dolgozók körében váltott ki elégedetlenséget, de némi riadalmat okozott azoknál is, akik épp ezidő tájt értesültek arról, hogy a MÉV a jövőben nem tart igényt a munkájukra.

Ennek kapcsán beszélgettünk Pappné dr. Szamosi Évával, a Megyei Foglalkoztatási Központ gazdasági osztályvezetőjével. — Az Ön egyik korábbi nyilatkozatából tudjuk, hogy a végkielégítés kifizetése júliusban azért akadozott, mert a Munkügyi Minisztérium csak késve utalta át a szükséges pénzeszközöket. Mekkora összegről van szó éves szinten, és milyen „ütemterv” szerint jelzik az igényeket a Munkügyi Minisztériumnak?

— A korábbi kormány erre az évre 140 millió forintot különített el a

foglalkoztatási alapból az uránbányászok foglalkoztatáspolitikai támogatására, ezen belül 70 milliót végkielégítésre, 60 milliót korrigált nyugdíjazásra, 10 milliót áttelepülési kölcsönre és TB támogatásra. Ebből most, július végéig közel 65 millió forintot használtunk fel. Ennek java részét, 62 millió forintot végkielégítésként, két és félmilliót áttelepülési kölcsönként fizettünk ki. A pénzt elvileg olyan ütemezésben kapjuk, ahogy a létszámleépítés terv alapján igényeljük. Júliusban valóban voltak problémák a kifizetéssel, mert a Munkügyi Minisztérium csak késve utalta át az általunk kért összeget, de feltehetőleg ilyen gond többé nem lesz.

— Nem túl optimista ki-jelentés ez?

— Nem. Arról van ugyanis szó, hogy a napokban írták át a Munkügyi Szolgáltató Iroda OTP számláját a Foglal-

koztatási Központ nevére, tehát így most már le tudjuk hívni a 140 millió forint fennmaradó részét, mert már mint intézmény jogosultak leszünk ennek kezelésére.

— Az elkövetkező hónapokban a MÉV-nél a létszámleépítés várhatóan felgyorsul. Felvetődik a kérdés, elegendő lesz-e az erre az évre elkülönített 140 millió, illetve, ha nem, akkor van-e mód további pénzeszközöket igényelni?

— A Regionális Egyeztető Fórum legutóbbi ülésén Mészáros István, az önkormányzat vezérigazgató helyettese már jelezte, hogy a létszámleépítés feltehetően meggyorsul, és nem lesz elegendő a 140 millió. Az ülésen itt voltak a Munkügyi Minisztérium képviselői is, tehát tudnak az illetékesek erről a problémáról. Amennyiben kormány szinten eldől, hogy mi lesz a vállalat további sorsa, akkor már lehet további összegeket igényelni. — Nemrégiben beszűntették az úgynevezett újrakezdési kölcsönök folyósítását. Kell-e attól tartani, hogy így járunk az állami végkielégítéssel?

— Meg vagyok róla győződve, a kormány nem fogja beszűntetni az uránbányászok végkielégítésének folyósítását. Ami az újrakezdési kölcsönt illeti, ez a foglalkoztatáspolitikai eszköz valóban megszűnt, de lesz helyette egy másik konstrukció. Annyit már biztosan tudunk róla, hogy ezt majd csak azok vehetik igénybe, akiknek a vállalat mond fel. A másik lényeges különbség, hogy az új konstrukcióban csak az új kezdési kölcsönt, aki saját erővel rendelkezik. Hogy mekkora lesz ez a kvóta, azt még nem tudjuk, de, aki kap végkielégítést, az nyilván megfelel ennek a követelménynek — mondotta végzetül Pappné dr. Szamosi Éva.

N. G.

Bemutatjuk a szervező bányászati igazgatóságot. (Cikkünk az 5. oldalon.) Csüdör László felvétele

Gondok gyalog és gumikeréken

Reggel nyolc óra húsz. A III. sz. bányauzem déli aknájának tizedik szintjén ezúttal is sokan lépnek ki a kasból. Bányamérők és villanyszerelők, lakatosok és szállítók indulnak szaporán a dolgukra, hogy itt, a GHH-s területen mely ma is az üzem értermelésének jelentős részét adja zökkenőmentesen folyhasson a munka.

Szóllósi István körletvezető-helyettes az első utunk a nagyműhelybe vezet, amely most csaknem üres, csupán egy fúróocsin szorgoskodnak a szerelők, és az egyik rámpára félreállított önjáró rakodógép vár még a nagyjavításra.

Megtudjuk, hogy ma még különösebb probléma nem volt, zavartalanul folyik a szállítás, sőt, a 42-es csapaton már fúrják is az egyik vājvéget.

Tovább indulva bekukantunk a nagyműhellyel

szemközti depóba, ahol lecsupaszított négykerékű „szunnyadnak” a kis Multicar társaságában.

— Ez a mi kis roncslepusunk — jegyzi meg keserű iróniával a körletvezető-helyettes. — A Szolgáltató üzemből gyártott szervizkocsikból már csak egyet használunk, a többi már itt pihen jó ideje.

— Emlékszem, mindig sok gond volt velük...

— Igen, főleg a nyomtérkváltókkal. No, meg mióta megvannak a PN-1700-asok, azokat használjuk anyagozásra. Ezek a cseh gépek nem váltak be a köztszállításra, de velük hordjuk a vājvégre a biztosító anyagot.

Tovább indulunk a lebetonozott vāgaton és alig érünk az első elágazáshoz, egy GHH elöl kell félreállnunk. Ahogy elhalad mellettünk a gépmonstrum Katona Zoltán, a 27-es csapat vezetője szól ki a

pilótáfülkéből, hogy tanakolni megy és lent majd találkozunk.

Most már zúzott kővel felszört, kanyargós rámpákon haladunk tovább. Anyi itt az elágazás, hogy ez a bányá valószínűs labirintus az idegennek.

Közben Szóllósi István-tól megtudjuk, hogy kilenc évvel ezelőtt még a hetedik, nyolcadik szinten kezdték a munkát az önjáró technikával. Azóta hatalmas területeket fejtek le. Most a tizedik és a tizenegyedik szint között dolgoznak, a felsőbb szinteket már nem művelik.

Már jókora utat megtettünk, amikor a távolban végre fény dereng. Az egyik kamrakezdésnél Nagy János szakvezető irányításával négyen ácsolnak. Sorra a helyükre kerülnek a négy méteresek, a nehéz th-támok, és a némán pihenő cseh rakodógép mellett sikerül is egy-két szót váltani a bányászokkal.

Ivanov Petrov Tódor nemrég került a 27-es csapatra, de már régi bányászok számít. Bolgár szülők gyereke, de már itt, Magyarországon született. István-aknán kezdte a bányászkodást és nyolcvanhatban jött át a MÉV-hez. Mint mondja, most már nyugodtabb, mint néhány hónappal ezelőtt, hisz, ha megmarad a vállalat, szükség lesz a munkájára.

Nagy János szakvezető már hetvenhét óta a vállalat dolgozója. Hagyományos fejtésben kezdte, majd ide, az önjáró technikához került. Kétezeröttszáz föld alatti műszakkal a háta mögött még ő sem gondolhat a 63 százalékra, így hát mi mást tehet, reménykedik, hogy megmarad az uránbánya.

Közben végeznek a biztosítással és indulnak a másik vājvégre, hogy átadják a terepet a fúróocsinak.

Rövid gyaloglás után egy döntőhöz érünk, ahol épp Katona Zoltán GHH-ja zúdítja a kőzetet a mélybe. A csapatvezető — noha még fiatal ember — már öreg bányásznak számít. Túl van a háromezer műszakon is, így év végével elmehet bányászati kerekasztalra. Pontosabban nem elmehet, hanem el kell mennie. Az ember azt hiszi, a többiek irigyelhetik, hisz az ő sorsa akkor is rendeződik, ha bezár a bánya, a hangjából mégis aggodalom érződik.

— Az addig rendben is volna, hogy év végén elmenyünk 63 százalékra, de ilyen infláció mellett mit ér az majd, mondjuk két év múlva? — kérdezi a csapatvezető. — Szörnyű ez a fajta bizonytalanság is. Persze, mi itt a biztos? Ha mondanak valamit dél előtt, az már délutánra nem úgy van.

Tovább indulva, ahogy egyre lejjebb ereszkedünk a rámpákon, már a 42-es csapat „felségterületén” haladunk. Az embereket itt is ugyanazok a gondok emésztik. Annak ellenére, hogy az úgynevezett elbeszélgetések már megtörténtek és némiképp megnyugtatta a vājvégeket, hogy amennyiben tovább termel a vállalat, szükség lesz valamennyiük munkájára, az aggodalom, a bizonytalanság ott feszül minden mondatban.

Egy soktonnás négykerékű bányagépnek egykutyá, hogy január 2-án is itt dolgozik-e, vagy kiküldik a bányából. A bányászoknak viszont nem mindegy.

N. G.

Szakszervezet és/vagy munkástanács?

Bajban van a szakszervezet. Tánadják jobbról: az összes valamikori ellenzéki párt sztálinista kövületnek titulálta, s igyekszik a velük való kapcsolatát a minimálisra csökkenteni; de, támadják balról is: az MSZP berkeiből is érkeznek elégedetlenkedő hangok. Újabban pedig a „poraiból” feltámadt munkástanácsok magabiztos képviselői jelentették be, igényt tartanak a kétkezi munkások egyedül érdekérvényesítésére.

A konfliktus leginkább a Bányai Dolgozók Szakszervezeti Szövetségéből élesedett ki. A márkushegyi „spontán” bányászsztrájk szervezői, a maroknyi tagot számláló munkástanács arra buzdította a dolgozókat a veregességgel felérő győzelem után, hogy lépjenek ki a szakszervezetből, ellentétként felkínálták nekik a munkástanácsot, mint egyedül üdvözítő érdekképviseletet. A háttérben — a hatalmon lévő vélik — a hatalmon lévő párt, az MDF egyes vezetői buzdítják őket, hiszen Bethlen gróf, a párt egyik vezérégyénisége többször „elkeveredett” a bányászok között, barátjuknak titulálta magát. Róla viszont köztudott, a munkástanácsokban látja a dolgozói tulajdonlás megvalósulását.

Érthető módon, a szakszervezet védekezik. Schalkhammer Antal főtitkár egy minapi sajtótájékoztatóon buzdognyavarázta: tulajdonképpen ők nem kérdőjelezzik meg a munkástanácsok legitimitását, hiszen a privatizációs folyamatban valószínűleg szerephez jutnak, ám, azt már semmiképpen sem fogadják el, hogy egy kis csoport próbáljon jogot formálni a dolgozói érdekképviseletre. Egyelőre még — jelentette ki a főtitkár — 170 ezer szervezett munkás támogatását élvezik, taglétszámuk nem csökkent, sőt, egyik ágazat dolgozói éppen a napokban jelentették be csatlakozási szándékukat. Arra a kérdésre pedig, hogy a tagság mennyire támogatja a szervezetet, a főtitkár tömören csak ennyit mondott: tíz perc alatt meg tudnának szervezni egy általános sztrájkot. Hogy most erre miért nem került sor — folytatta a főtitkár —, annak egyedül az az oka, hogy számoltak a felelősséggel is, gondosan mérlegelik minden akciójuk várható eredményét. Mert egy sztrájkot manapság az elkeseredett, több éve bizonytalan helyzetben lévő bányászok között könnyű lenne szervezni, de rendkívül kockázatos akció keveredne ki belőle — mint ezt a márkushegyi események is bizonyítják. Ettől függetlenül, kemény álláspontot képviselnek a kormányzattal szemben, mert, ha augusztus végéig nem sikerül zöld ágra vergődniük a bányászattal kapcsolatos vitás kérdésekben, akkor az októberi országos tanácskozáson döntenek a radikális lépések megtételéről.

A főtitkár szavait csak megerősítette Peter Mihálik, a brüsszeli székhelyű

Szabad Szakszervezetek Nemzetközi Szövetsége bányászszervezetének vezetője is. A világon mindenütt hatalmon lévő kormányok — fejtegette a nemzetközi szakszervezeti vezető — a szakszervezetet, mint ki próbált, a dolgozói réteg legátfogóbb szervezetét fogadják el tárgyalópartnernek. Pedig nyugaton is vannak szervezetek, amelyek jogot formálnak az érdekképviseletre, de ezek is kénytelenek akarataikat a szakszervezeten keresztül érvényesíteni, mert a munkaadók, a kormányok az érdekegyeztető tárgyalásokon csak velük tárgyalnak. Azt is bejelentette Mihálik úr, hogy kezdeményezni fogják a BDSZ tagfelvételt a szervezetükbe, s ha az megtörténik, a magyar bányászok harcához nemzetközi segítséget is biztosítanak. Már most igyekszik felmérni, milyen támogatást tudnának nyújtani a munkajogi, a kollektív szerződés összeállításához. A piacgazdaság kiépülésével élesedni fog a harc, nagyon nagy szükség lesz egy hatékony, erős dolgozói érdekképviseletre.

A demokrácia nem a legjobb módszer a társadalmi konfliktusok rendezésére — mondotta Churchill —, de nincs jobb. A szakszervezet körülbelül ugyanígy lehetne jellemezni: működésén, szervezetén lehet meg javítani, de felelőtlenség olcsó demagógiával szétverni.

Békésy Gábor

Kedves Joe bácsi!

Bocsáss meg, hogy ilyen sokáig nem adtam hírt magamról, de hidd el nekem, egyszerűen nem volt időm. Itt a nyár, a kánikula, munkatársaim szabadságon vannak, a munka semmivel sem kevesebb, a szülőben az aszály ellenére nő a gaz, tenyészik a lisztharman, szóval van tennivaló bőven.

Hogy mégis tudtam levélírással idét szakítani, annak az az oka, hogy szavazatszedő bizottsági tagnak jelentkeztem a népszavazásra. Nem tudom, ti ott, Sydneyben hogy csináljátok, nálunk ez úgy megy, hogy van egy törvény, ha valamely kérdésben ötszáz szíves támogató aláírás, népszavazást kell kiírnia a parlamentnek. Most összeírt.

Ezért most itt ülök, és levelet írok neked, mert szavazó nem nagyon jön. Tudod most negyedszer van alkalmunk a szavazó urnához járulni. Ebből kétszer országgyűlési képviselőket választottunk, a másik két alkalommal népszavaztunk. Először négy kérdésről, melyből három teljesen feleslegesnek bizonyult, hiszen olyan dolgokról kérdezték bennünket, melyek már eldöntöttek voltak. A negyedik szó szerint így szólt: „Csak az országgyűlési választások után kerüljön-e sor a köztársasági elnök megválasztására?”. Bár a kérdés világos, érthető, de, hogy mégse legyen minden olyan egyszerű, az alábbi magyarázó szöveget írták utána: „Amennyiben Ön igennel szavaz, azt támogatja, hogy a köztársaság elnökét ne a lakosság, hanem az Országgyűlés válassza meg, ha nemmel szavaz, akkor azt támogatja, hogy a köztársaság első elnökét közvetlenül a lakosság válassza meg.”.

Ez csak világos, nem? Ha neked sem, akkor az Ausztráliában eltöltött évek sem tudták kioltni belőled a földhözragadt magyar értetlenséget. Akkor novemberben néhány ezer szavazattal az „igen” győzött, vagyis a kérdés szerint az elnököt csak az országgyűlési választások után kellett megválasztani, a magyarázat szerint pedig, hogy az országgyűlés választja meg.

A mai népszavazás több tekintetben az első, erre még visszatérek. Nem első azonban a kérdés feltevésében. „Kívánja-e Ön, hogy a köztársasági elnököt közvetlen módon válasszák meg?” S nem első a zavaró magyarázatban sem: „Igenlő válasszal elutasítja, nemleges válasszal megerősíti az Országgyűlésnek ebben a kérdésben már meghozott döntését, mely szerint a köztársasági elnököt az Országgyűlés választja.”.

Első viszont, s a maga nemében egyedülálló, hogy most nem került sor a választópolgárok kiértékelésére, mint eddig minden esetben, megszigorították az igazolásokat, most először, egy párt kivételével, senki nem indított reklámot, s első abban is, hogy a magyar nyár kellős közepén tartották meg. Nem tudom nálatok mit szólnának az állampolgárok egy december 29-ei ausztráliai választáshoz, de tény, hogy nálunk ez a nyár dereka, ráadásul rekkenő kánikula van. Ezt az időpontot az a demokratikus magyar parlament választotta ki, mely ugyan elhatározta, hogy egyelőre folytatja nyári ülésszakát, de állandó félházzal küszködése miatt gyakran kerül veszélybe határozatképessége.

Kedves Joe bácsi! Itt ülök a bizottságban, este hat felé járunk, van időm levelet írni, s azt is kiszámoltam, hogy 5,7 percenként jön egy szavazó. Gondolom, felétek a kenguruk is gyakrabban jönnek. És nekik ráadásul az erszényük is tele van. Nekünk meg...

Távolid üdvözléssel

K. J.

Akinek nem inge, ne vegye magára

A balesetet szenvedett munkatársak sírjánál a nagy fogadkozásokból — tisztelet a kivételnek — sok minden nem valószínűsíthető meg. Bizonyítható ez számtalan — esetenként szívszorogató körülmények között élő, hátrahagyott családtag — akikre a jogsegélyszolgálat véletlenül akadt, vagy éppen az érintettek a szomszédától, az ismerősöktől hallottak a Bányászati Alapítvány létezéséről.

Miért innen kellett ezt megtudniuk? A kérdésre nem várok választ. 1983-tól, az alapítvány létrehozása óta tudom, hogy az alapszervezetek minden év januárjában, februárjában megkapják a segélyezési javaslatok elkészítéséhez az űrlapokat, melyeken mindössze néhány rubrikát kellene csak kitölteniük. 1983 óta még nem volt olyan év, hogy a felterjesztések határidejével ne lett volna probléma, vagy néhány jogosult ki ne maradt volna. Így volt ez az idei évben is. Egyre nehezebb anyagi körülmények között, egyre apadó források miatt nem felelőtlenség a meglévő kihatatlansága?

A Bányászati Alapítvány azt a célt szolgálja, hogy a bányászban bekövetkezett balesetek miatt elhalálozott bányászok özvegyeinek és hátramaradt családtagjainak segítséget nyújtson. Lehetőség van még egyszeri, vagy rendszeres segélyezésükre is üdültetésnél, lakáshoz jutásnál, lakóház építésénél, vagy az árva továbbtanulásánál. 1989 óta az üzemi baleset következtében súlyos, csontulások, vagy gerincműtétet szenvedettek, valamint az üzemi baleset következtében legalább hat hónapig munkaképtelenné vált sérültek, szilikózis megbetegedésben szenvedők — ha a halál oka a fenti alapterületesség következménye — is részesülhetnek az alapítványból.

Lehetőség van még sorszerű megbetegedés esetén bel- és külföldi gyógykezelés, műtét, gyógyászati segédeszköz, protézis, gyógyszerkiadások enyhítésére.

A segélyezési javaslatokat az Urán Dolgozók Szakszervezeti Szövetségéhez kell eljuttatni.

Dr. Roisz Andrásné

Főkonzuli látogatás

Július 31-én látogatást tett vállalatunknál Hanns Rehfeld, a Német Szövetségi Köztársaság főkonzula. A látogatás során Varga Mihály vezérigazgató tájékoztatta őt a vállalat jelenlegi helyzetéről, az itt folyó munkáról. Hanns Rehfeld ígéretet tett arra, hogy a későbbiek folyamán újra látogatást tesz a vállalatnál, s német szakemberek kíséretében bányajáráson is részt kíván venni.

Ércbányász

A Mecseki Ércbányászati Vállalat dolgozóinak lapja
Felelős szerkesztő:
Kablar János
Szerkesztőség:
7633 Pécs,
39-es dandár út 19.
Telefon: 13-055 32-43
13-055/33-53

Kiadja:
A Mecseki Ércbányászati Vállalat
Felelős kiadó:
Varga Mihály

MEV Nyomda
7633 Pécs,
39-es dandár út 19.
Felelős vezető:
Sperczel János

Megjelenik kéthetenként
Előfizetési díj egy évre:
55,20 Ft
Előfizethető:
a szakszervezeti bizalmiaknál
Ny-623-4

Bemutatjuk az ércfeldolgozási igazgatóságot

A jövő esztendő az Érc-dúsító üzem megváltozva, igazgatóságként kezdi meg. A szervezeti felépítés is változik, például nem lesznek üzemegységek, s a legfontosabb, hogy a létszám a jelenlegi felére zsugorodik. Most, ez év nyarán milyennek látja az üzemigazgató a jövő évet, a feladatok ellátását a teljesen új felállásban. Természetesen tudva azt: a tevékenység nem változik.

— Kialakult a vállalatnak egy tervezett szervezeti felépítése — válaszolt Róka Péter —, létszám és tevékenység meghatározásával. Üzemünkben továbbra is a fő feladat az ércfeldolgozás, kerüljön a végtermék keleti, vagy nyugati piacra. A vállalatnak a szervezeti felépítésébe mi úgy kapcsolódunk be, hogy a mi területünk elnevezése ércfeldolgozási igazgatóság lesz. Tulajdonképpen a vállalati elgondolásban ez azt jelenti, hogy nem önálló egységről van szó, tevékenységét tekintve igen, de jogi és egyéb szempontból nem. Igazgatótanácsos keresztül határozatok hozatalával, döntésekkel folyik bele az egész vállalatnak a tevékenységébe, gazdálkodásába ez az igazgatóság is.

— Tekintettel arra, hogy a vállalat mai helyzetében csak azt tudja mondani, hogy nagyon minimális termelésben — 400 tonna fémben — tud gondolkodni, nekünk ennek szellemében kellett az 1991-es évre a szervezeti felépítést kialakítani, a munkaerőt megszervezni. A vállalat által meghatározott 2500 főbe, az előzetes tervezések, számítások alapján mi 480 dolgozóval férünk be.

— Mire ad lehetőséget ez a 480 fő? Arra, hogy a technológián, a karbantartóknál felmért igények alapján csak annyi létszámunk lehet, hogy nincs fedezet a szabadságokra, a betegnapok okozta kiesésekre. A karbantartás vonalán ez a mindennapi munkában nem jelent megoldást, mert, ha valahol két ember hiányzik, még a munka folyhat, legfeljebb nem tudnak olyan minőségű és mennyiségű munkát elvégezni. A technológiai folyamaton, a vállalat vezetésével történt tárgyalás alapján, az alapvető létszám gondok megoldódtak, s így az 1991-es termelési feladatok megoldhatók.

— Úgy gondoljuk, a létszámproblémán biztosan segítené, ha olyan bérrendszert tudnánk kialakítani — összvállalati szinten —, amely alapján ide emberek akarnak jönni dolgozni, érdemes itt maradni és olyan emberek állnak majd a kapuk előtt, akik között lehet válogatni. A másik alapvető dolog, ami befolyásolhatja a probléma megoldását — amiről már korábban tárgyaltunk, fel-

mérést is végeztünk, de a vállalat helyzetét tekintve le kellett állítani —, ez a mérő-szabályozó rendszernek a további fejlesztése, mellyel emberek munkája pótolható a technológiai folyamaton. Úgy látjuk, a létszámösszetétel az elmúlt időben olyan mértékben változott, szerkezetét tekintve, hogy jelen pillanatban sem a karbantartási, sem a technológiai vonalon nem tudjuk azt a színvonalat biztosítani, ami szükséges lenne. Ez kényszerítő helyzet, de biztos, hogy minőségi cseréket végre kell hajtunk a következő években, ha ezeket a feladatokat meg akarjuk oldani.

— Összegezve: alaptevékenységünk marad, a nevünk más lesz. A szervezeti felépítésünkben követjük azt az elvet, ami a korábbiakban is elképzelésünk volt, hogy lehetőleg csökkentjük a vezetési lépcsőket, egyszerűsítsük az irányítást. A tervünk az, hogy jól elhatárolva a különböző szakmai területeket, az ott lévő vezetőknek az önállóságát, hatáskörét lényegesen növelni kívánjuk. Úgy is fogalmazhatok, hogy ott kell a munkáltatói jogokat gyakorolni. Ezek hozzásegítenek bennünket ahhoz, hogy gyorsabban, nagyobb felelősséggel tudjunk egy átmeneti időszakban felkészülni egy hosszabb távú vállalati fennálláshoz, munkához.

— Minden üzemegységi rendszert megszüntetünk. Ez azt jelenti, hogy lesz egy termelési folyamat, e termelési folyamatot irányítás szempontjából szakmai szakaszokra fogjuk szétbontani. Ezeknek lesznek a munkáltatói joggal

felruházott művezetői, vagy részlegvezetői, s ők tartoznak majd a termelésirányításhoz. A közvetlen termelésirányításhoz rendeljük a technológiai folyamat ellenőrzését is. Mindenféle üzemellenőrzési labort egy laborba kívánunk összefogni, hogy itt is a szakmai és emberi kapacitásokat együttesen tudjuk felhasználni. Megszűnik az üzemegységeknél lévő karbantartás, és alapvetően két részre kívánjuk bontani a tevékenységet. Az egyik csoport feladata lesz biztosítani a termelésnek a problémamentes vitelét, tehát a gyártó tevékenységet tőlük elvesszük. A másik csoport viszont csak az ilyen munkákkal fog foglalkozni. Teljes üzemi szinten kell gondolkodnia a karbantartásnak és a gyártásnak is.

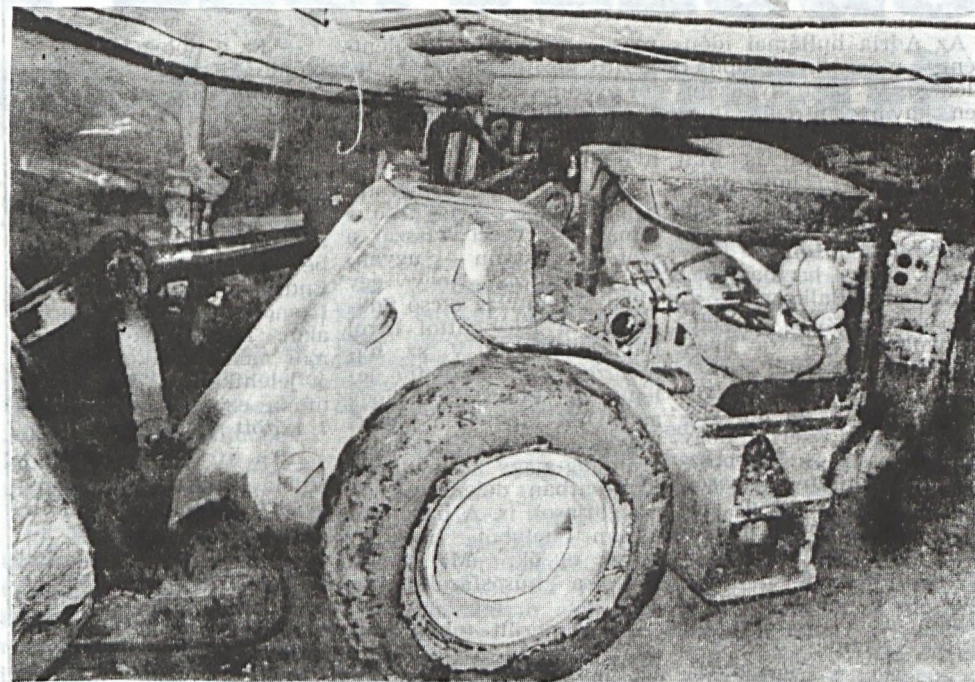
— Az energia és az energiahordozóknak a kezelésével foglalkozó egység már két éve összüzemi szinten végezte a munkáját, s ezután is ebben a rendszerben fog dolgozni. Az eddig szerzett tapasztalatok alapján elmondhatom, ilyen egységes üzemi szintű felelősséggel és szakmai rálatással magas színvonalon és rugalmasabban lehet megoldani a feladatokat, mert az emberek átcsoportosítása az igényeknek megfelelően így könnyebb és kevesebb létszámot igényel.

— Az irodaépületben ma helyet kapó területek mind karcusodni fognak, annak függvényében, hogy a központi számítógépes rendszer mire lesz képes önmagában. Az én véleményem az, egyszerűsítve, kevesebb létszámmal a vállalatnál minden párhuzamos tevékenységet meg kell szüntetni — mondta befejezősül Róka Péter.

Veress Tamás

Bányabezárás '91 december 31-én

Mi lesz az önjáró technikával?

Csöndör László felvétele

Ismeretes, hogy a III. sz. bányauzemet a jövő év végéig be kell zárni. Ennek kapcsán beszélgettünk Benkovics István üzemigazgatóval és Fuchs Jenő főmérnökkel, akikről érdeklődtünk, milyen feladatok várnak még az üzemre, és az itt dolgozóakra a következő szűk másfél esztendő alatt.

— A jövő év októberéig még termelési tevékenységet folytatunk — mondja előljáróban Fuchs Jenő. — A tervekben meghatározott, hogy mekkora mennyiséget és mekkora létszámmal kell majd termelnünk. Ez körülbelül úgy adja ki, hogy 1991. október közepéig még termelnünk és utána történik a bánya teljes bezárása. Persze ez azt is jelenti, hogy ez idő alatt is végzünk bezárási munkákat.

— Végül is a III. sz. bányauzemben jövőre két körlet maradna, egy termelő és egy bezárással, szállítással, fenntartással foglalkozó körlet. Tehát folyamatosan és egyidejűleg kell majd végeznünk a termelést és a bezárást is.

— Ez egyébként nem ellenkezik az eredeti tervünkkel hisz egyébként is úgy gondoltuk, hogy a termelésünket koncentrálnánk a déli aknához tartozó tizenkettedik-tizenegyedik szintekre, illetve az önjáró körlet területére, ami azt jelenti, hogy a 2-es és a 2/A szintet egyébként is fel kell adnunk.

— A bányabezárást végül is a bányahatósági és a környezetvédelmi előírások figyelembe vételével készült műszaki üzemi tervben rögzítettük, ezt csupán végre kell hajtani. — Hogyan érinti ez az üzemelés a dolgozókat? — Azok a vájvégi dolgozók, akik produktív munkát végeznek, az itteni termelést befejezve átkerülnek a másik két üzemhez — mondja a főmérnök. — Jövő október után már csak azok maradnak itt, akik befejezik a bezárást, illetve december 31-ig beállítják a bánya végleges állapotát.

— Ezt követően már senki sem marad itt?

— A tizennegyedik szintű fő vízmentesítő telepünket az idők végeztéig üzemeltetnünk kell, mert nem engedhetjük meg, hogy a bánya felteljen vízzel. Tehát, amíg világ, a világ, üzemeltetnünk kell azt a szivattyútelepet, és emiatt természetesen a szellőztetést is fenn kell tartani. Szó van arról is, hogy a 14/15-ös ereszkét és a tizenötödik szinten egy rövid vágatot fenn kell még tartani.

— A kétkörletes szervezés január elsejétől esedékes?

— Igen, ugyanis az üzem ideit tervét még teljesíteni kell, és ehhez a teljes vájvégi létszámmal szükség van. Január elsejétől azonban már csupán csak egy termelő körlet marad, körülbelül száz fős produktív létszámmal. Hogy a bezárási körlet mekkora lesz, azt most még nem tudnám megmondani.

— A termelő körlet az önjáró technikára szerveződik majd?

— Több, mint valószínű, hogy nem az önjáró technikával fogunk majd dolgozni a jövő évben, ha-

nem a hagyományos fejtsi technológiával. Ez azt jelenti, hogy ezeket a gépeket kihoznánk a bányából, lekezelnénk őket és az esetleges hulladéktároló építéséhez irányítanánk át azokat. Abban, hogy a hagyományos technológiával dolgozunk majd, a költségek és a termelhető mennyiségek döntenek.

— Tervezik-e a három műszakra való áttérést?

— Úgy tervezük, teljes mértékben áttérünk a háromszakos termelésre, kihasználva ennek a költségcsökkentő hatását, másrészt az idő rövidsége miatt is a lehető legnagyobb mennyiséget szeretnénk letermelni. Becslésem szerint, jövő év végére a bányabezárást végre tudjuk hajtani, azaz a bánya végleges állapotát ki tudjuk alakítani. Ezt követően már csak az ellenőrzést és a fenntartást kell biztosítani, ami az üzemeltetési igazgatóságnak lesz majd a feladata.

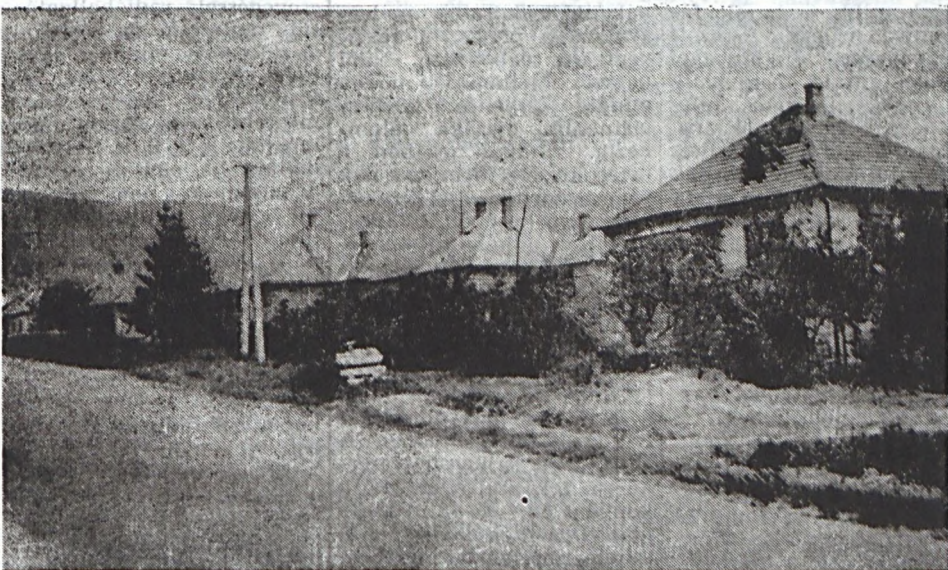
— Egy dologról még nem beszéltünk — veszi át a szót Benkovics István. — Méghozzá az embereket leginkább érintő kérdéssről. Nevezetesen arról, hogy jelentősen csökkenni fog a létszámunk, a mostaninak várhatóan a felére. A 63 százalékosok és a nyugdíjasok lehetőségei megnyugtatóak. A többi dolgozó esetében már számíthatunk nehézségekre, konfliktusokra.

— A jelenlegi vájvégi létszámra biztosan szükség lesz, már csak a bányászati keresetkiegészítés miatt is, hisz nem lehet már 3001-ik műszakjuk. A létszámleépítés igen fájdalmas lesz a szállításon, a gépészetnél dolgozók esetében, de kritikusan érinti a rehabilitáltakat is, akiknek gondját azért nehéz megoldani, mert mindenképpen valahol el kell helyezkedniük, különben nem kapnak keresetkiegészítést.

— Az adminisztratív dolgozók vannak még igen kedvezőtlen helyzetben a leépítés kapcsán, hisz a bányászati igazgatóság minimális adminisztrációra van tervezve — mondja végezetül az üzemigazgató.

Nógrádi Gábor

Régi házak az öreg bánya mellett

Felvételünk Kővágószőlős csendes főutcáján készült. A jövőre nézve csak találgathatunk, hogy a vállalat átszervezése és a falutól karnyújtásnyira lévő III. sz. bányauzem jövő év végi bezárása után mennyiben változik meg a falu élete?

Nógrádi Gábor felvétele

Van, aki tudja, van, aki nem

Az Adria hullámai időnként magasra csapnak. Idén az V. sz. bányáüzemben kavart apróbb vihart a tenger felől érkező szél. A korábbiakban is volt már példa arra, hogy a jugoszláviai csereüdülés felkavarta az indulatokat. Nem véletlen tehát, hogy lapunk már harmadizben kénytelen foglalkozni — az olvasókra bízva a véleményalkotást — a jugoszláviai csereüdüléssel. Nem a sztori kedvéért vetettük papírra az alábbiakat, nem is azért, hogy szórakoztassuk, netán bosszantsuk a tisztelt olvasót. Hanem azért, mert a „panaszosok” kívántak hangot adni sérelmeiknek, amit úgy pontosítottak: „Ez nem az V. sz. bányáüzem gondja-baja, ez a vállalati kollektíva sérelme.”

A vállalati szakszervezeti bizottságának illetékesei — kezdett a sérelem felvázolásába Mészáros Endre főbizalmi — június 28-án kötötték meg az évi jugoszláviai csereüdültetést. Július 9-én aztán a titkári testület döntött, hogy kik utaznak augusztus hónap végén a jugoszláviai tengerpartra nyaralni. Több, mint egy hét állt tehát rendelkezésre arra, hogy ezt az üdülést lehetőséget az üzemekben reklámozák, felmérjék a jelentkezők számát. Ezzel szemben nálunk, az V. sz. bányáüzemben nem történt semmi, de azt sem tudom, más üzemben történt-e valami. Ezért kezdtük el ezt az ügyet boncolgatni.

Részletezve, mi a sérelmük? — Az üdülési felelősök, illetve a szakszervezet illetékesei úgy osztották el a jugoszláviai beutalókat, hogy a jelentkezési igényeket vették figyelembe. A mi üzemünkben nem volt igény, nem is lehetett — mind ezt már Krix István főbizalmi mondja —, hiszen az üzem dolgozói nem tudtak erről a lehetőségről. Sem őket, sem bennünket nem értesítettek.

Mire azonban feleszméltünk, minden beutaló gazdára talált. De hogyan, ha nem volt meghirdetve? Ezért megkerestük az illetékeseket, hogy bírálják felül az elosztást és létszámarányosan, üzemenként osszák újból el a beutalókat.

Kérésünkre összeült a titkári testület, ahol az szb-titkárunk tolmácsolta gondunkat. A résztvevők azonban úgy döntöttek, az üdülésben érintettek már befizették a teljes összeget, s ezen nem lehet változtatni. Ok utaznak, punctum, jó szerencsét gyerekek! Nekünk meggyőződésünk, a problémát könnyen orvosolni lehetett volna.

A rendelkezésünkre álló adatok alapján a Központ dolgozói közül heten, a nyugdíjas alapszervezetből öten, az UDSZ-ből hárman, az EDÜ-ből heten, a Szolgálató üzemből öten, az Anyagosztályról ketten, a III. sz. bányáüzemből négyen jelentkeztek, s utaznak el.

Hozzá kell tenni — szól közbe Mészáros End-

re —, a nyugdíjas jelentkezők közül három beutalót ugyancsak központi dolgozó kapott, illetve, aki nem régen ment onnan nyugdíjba.

Ezen lista ismeretében kezdtük el vizsgálni a témát — veszi vissza a szót Krix István —, ugyan is furcsátluk, hogy egy ilyen, viszonylag olcsó üdülésre, a Központtól távol lévő IV. sz. és V. sz. bányáüzemekből ne lenne jelentkező. Furcsátluk, hogy az UDSZ kiemelten kapott helyet, de azt is, hogy aránylag nagy számban a Központban dolgozók, s a nyugdíjasok is. A harminchárom helyből tizenötöt vittek el ők. Mi ez, ha nem a „húsfazék-elmélet”?

Felmerült tehát bennünk, hogyan osztották el ezt az üdülést, amikor mi egész évben olyan információkat kaptunk, nem lesz jugoszláviai csereüdülés. Naná, hogy akkor nálunk nem jelentkezett senki, s természetesen az üdülési felelősünk nem is adhatott le erre igénylést.

Felháborítónak tartjuk, hogy az UDSZ kiemelten kap üdüléshelyet, hogy a szakszervezeti dolgozók igényeit munkahely szerint bírálják el. Kértük az újraelosztást, mert éreztük, hiba történt. A titkári értekezleten, amint az előbb mondtam, változtatás nem történt. Úgy látszik, szakszervezeti vezetőink szerint nem esett hiba, nincs mit korrigálni. Mi viszont még most is más véleményen vagyunk.

Az V. sz. bányáüzemek tehát egy árva beutalót sem kaptak?

Ha mérlegeljük az előbb említett arányokat — válaszol Mészáros Endre —, a tizenöt központi hellyel szemben a három bányáüzem hét helyet kapott. Úgy, hogy négyet kapott a III. sz. bányáüzem, s hármat egy V. sz. bányáüzemi jelentkező, aki viszont nem innen jelentkezett, hanem rokonán keresztül a Szolgálató üzemből. Elvileg tehát a három bányáüzem, ird és mond, négy beutalót kapott, melylyel egy négytagú család utazhat el.

Ezt nem tudjuk elképzelni. Azt, hogy a jelenlegi vállalati, üzemi létszámfelállításban csak ennyi jelentkező lett volna. Akkor, amikor mindig is három-négyszeres túljelentkezés volt. Megkockáztatom, most lett volna legalább tízszeres itt, az üzemben.

Az igazi sérelem az, nem tarjuk jogosnak, hogy a titkári testület ilyen fontos kérdésben dönt. Amikor pedig rájön, hogy hibázott, csak azért is meg erősíti a saját döntését, és személyi felelőst keres ahelyett, hogy demokratikus „ítéletet” hozna.

Számomra egy dolog nem világos. Ha minden eddig elhangzott tény, adatot, dátumot elfogadunk, hogy igaz, akkor miként lehetséges az, a jelentkezetteknek volt idejük, módjuk a jelentkezésre. Akkor, amikor az V. sz. bányáüzemben erre nem volt mód.

Ez a dolog lényege — mondja Krix István — az, hogy ha nem tudjuk lehet menni Jugoszláviába, akkor milyen alapon döntik el ott bent igény szint alapján az utazást.

Kíváncsi lennék erre az igény szintre — veti közbe mondanóját Mészáros Endre —, arra, hogy az a tizenöt fő, aki bekerült, akár nyugdíjasként, vagy más módon, mikor adta be a jelentkezést. Az a gyánunk, ez június 28—július 7 között történhetett.

A IV. sz. bányáüzemi érdektelenségről csak annyit, felhívunk ott két bizalmi telefonon, akik közölték, fogalmuk sem volt arról, hogy van jugoszláviai utazás. Még annyit, a Központ a létszámelosztás alapján két helyet kapott volna, jó esetben hármat. Többet nem, s ezért is gyanús az igény szint alapján történő elosztás, hiszen így jóval többen utazhattak.

Amióta ezzel a témával foglalkozunk — veszi vissza a szót Krix István —, többször kaptunk olyan bírálatot, elmarasztalást, hogy miért nem töltöttük ki a jelentkezési lapot az ide utazni szándékozó dolgozókkal. Könyörgök, milyen alapon töltessem én ki a dolgozóval akár az év elején, akár tavasszal, amikor mást sem hallottunk július 9-ig, mint azt, hogy nem valószínű, hogy lesz ebből valami. Hát nem ellentmondás ez? Ugyanis az üzemi bizalmi testület véleménye ez.

Jövöre is lesz jugoszláviai üdültetés?

Hát persze, hogy — mondják szinte egyszerre, majd egyikük hozzát teszi — nem tudjuk.

Veress Tamás

A vibrációs ártalom II.

A vibrációs szindróma klinikai képe: a helyileg ható vibráció a felső végtagok vérkeringésében, csontjaiban, ízületeiben, idegeiben és izmaiban okozhat kóros elváltozásokat.

A) **Érkárosodások:** a szubjektív panaszok közül a legkorábbi a kezek fáradékonyá válása, fokozott érzékenysége a hideggel szemben, majd megjelenik az ujjak jellegzetes elfehéredése. A tünetek rohamszerűen jelentkeznek. A roham alatt az ujjak érzéketlenek. Később a rohamok elmaradhatnak, és állandó lila elszíneződés látható a kéz ujjain. Rohammentes időszakban a betegek nagy része teljesen panaszmentes.

A diagnózis felállításának három feltétele van: 1. a megfelelő jellegű és időtartamú vibrációs munkakör, 2. objektív érfunkciós vizsgálatok, 3. egyéb kórképek kizárása.

A diagnózis felállítás után a beteget ki kell venni a károsító munkakörből. Az esetek egy részében már ettől lassú javu-

Aki ma tanul, holnap...? Ne törödj semmivel, tanulj fiam!

Közeleg a szeptember, az iskolakezdés ideje. Miközben megéljük, átéljük, túléljük a vállalat átszervezését, búcsúzunk a nyugdíjba vonulóktól, torokszorítóan átérezzük az elködött sorsát, s egy fikarcnyit sem lehet abban nyugodni az, aki itt maradt, hogy innen is megy majd nyugdíjba... Nos, mindeközben komoly gondjai vannak a pályakezdőknek, az átképzésben részesülőknek, az új szakmát tanulóknak.

Most Boskowitz Elemér megbízott személyzeti osztályvezetőt természetesen nem a fent említett gondjairól kérdeztük, hanem arról, hogy az elkövetkezendő tanévben ugyan úgy folytatják-e a dolgozók beiskolázását, tanfolyami képzését, mint eddig.

A vállalati dolgozók képzése — válaszolt — három részre bontható. Először emlitem a nappali képzést, s ezen belül is azokat a fiatalokat, akiknek ösztöndíj szerződése van a vállalattal. Ok egyetemen, főiskolán, szakközépiskolában, illetve szakmunkásképzőben folytatják tanulmányaikat. Az 1989—90-es tanévben 87 tanulóval volt a vállalattal szerződése. Közülük 14-en végeztek az idén, de a vállalat átszervezése miatt csupán négyük munkahelyét tudtuk megoldani, a többiekét nem. A tanulmányaikat folytatók (73) ösztöndíj szerződése tovább él. A pillanatnyi helyzet alapján el kell mondanom, a vállalattal új ösztöndíjas szerződést nem köt senkivel.

Az utánpótlás másik területe a vállalati dolgozó levelező tagozaton történő, zömmel bányáipari technikus képzése. Az idén végzett kétéves tagozaton 17-en végeztek, míg a négy-

éves tagozaton 1989—90-es tanulmányi évben az első évfolyamon 16, a másodikon 8, a harmadikon 9 dolgozónk végezte tanulmányait. Sajnos a Vegyipari-gépezési Szakközépiskola a létszám lecsökkenése miatt a levelező képzést nem folytatja. Így dolgozóink tanulmányaikat — ha vállalják — Tatabányán kell, hogy folytassák. Ettől függetlenül a jelenlegi helyzetben a szakmai továbbtanulási érdeklődés a dolgozók részéről minimálisra csökkent.

A harmadik terület a vállalati szervezésben történő szakmunkás betanító, továbbképző és specializáló tanfolyami képzéseket fogja össze. E képzéseket ahogyan eddig is, úgy ezek után is végezni fogjuk. Ugyan olyan nagy szükségünk lesz a szakmunkás, segédvájár-, vájárképzésre, a robbantómester, akna-

szállító gépkezelő, bányamentő, robbanóanyag-raktár kezelő, iv- és lánghégesztő, mozdonyvezető, csatlós stb. képzettségű emberekre, mint ahogyan eddig is volt.

Az 1990—91-es tanévben a vájárképzés folyamatosága biztosított, hiszen 70—80 segédvájári végzettséggel rendelkező dolgozónk van, akik egy éven belül képzett vájárok lehetnek.

A különböző képzési formákat a korábbi évekhez hasonlóan, ugyan olyan szinten és színvonalon kívánjuk folytatni, jóllehet ma még ehhez a tárgyi — tanterem — feltételek nem egészen biztosítottak. A vállalati létszám adott, ezen belül kell elsősorban megoldanunk az adott területre, területen a szakemberek képzését, továbbképzését, átképzését — mondotta befejezésül a megbízott osztályvezető.

V. T.

A szerencse

Akkoriban már túl voltunk az ötvenes esztendőn, de még sokáig érződött a lezárult évtized lehelte.

Nem volt másképp a mi kollégiumunkban sem. A Várhegyi család régen öt holdon gazdálkodott, s ez már elég volt, hogy az osztályunkba járó gyermeküket, Tibit tanáraink feketelistára tegyék.

Dolgozatírásakor, feleléskor mindig elmarasztalták, vitás esetekben gondolkodás nélkül álltak ki ellenfele mellett. Nevelőink viselkedése később átragadt ránk, diákokra is. Tizenéves fejjel gúnyoltuk, ocsmány megjegyzésekkel csúfoltuk minden tettet. Maig sem tudom, hogy bírta ki a testi-jelki korbácsütéseket. Ahogy emlékszem, eleinte dacolt, később át-érezte harcának szelmalom jellegét, s látszólag béna idegekkel, hangtalanul tűrte a megaláztatásokat.

Am a szerencse forogdó! Fortuna kereké hol erre, hol arra gördül.

Már a harmadik évet gyúrtuk az iskolában, amikor eljött az az emlékeztető nap. A tanórák közti szünetet az isit ölelő parkban töltöttük. Fesztelen csevegéssel, rádióhallgatással múltattuk a perceket. Osztályunk minden tagja tudta, hogy Tibi szülei lottóznak. Két szelvényrel, s meglehetősen furcsa számokkal: 2, 4, 6, 8, 10. Gondolták, ha egyszer kedvez a szerencse, nem valószínű, hogy másnak is lesz telitalálatosa. Nekik azonban kettő, mert mindkét szelvényen ugyanazokat a számokat ikszelték. Így játszottak, mióta létezett a lottó, ám sohasem volt szerencsésük.

Ez jutott eszünkbe, amikor a zsebrádióból felhangzott a bemozdó baritonja: lottósorsolás következik.

Az első nyerőszám a hatos. — Nézd a hülye Tibinek milyen szerencséje van — nyugtázta egy mutató hang, de senki sem figyelt rá. Minden szempár a „kis kulákok” nézte.

A második nyerőszám a tizes — mondta ő. A kerék recsegése után bemondták a nyertes számot, Tibinek megint igaz volt. Így ment ez még háromszor, s a Várhegyi fiú mindig talált. Sőt, még a sorrend is úgy alakult, ahogy ő mondta.

Az ötödik szám kihúzása után töle szokatlan idegességgel, rángó arccal ment be a sulis épületébe. Izzadtan kapkodva rámolta holmiját az elnyúlt iskolatáskába. Szótlanul néztük, ahogy végigmegy a folyosón, és kopogtatás nélkül benyit az igazgatói irodába. Hallottuk amint cernavékony, remegő hangon ki-föltűz belőle három év gyűlölete. Durván és vadul, győzelmének biztos tudatában tegezte le a dirit Ervelésével, merészségével székkükhöz „szegezte” megdöbent nevelőit. Mikor kifutott a folyosóra, felénk fordult:

Ti sem voltatok különben a tanároknál! De most már nem érdekel az egész, köpök rátok. Tudjátok meg, hogy két ötosunk van a lottón.

A hétvégét felajzoltan, ábrándozva töltöttük el. Mindenki csak a „kulágyerekről” beszélt.

Bár csak nekem lenne ilyen szerencsém! — mondogattuk.

Vasárnap estére tótágast állt a világ. Úgy nézett ki, mintha Tibi földre szállt angyal lenne, akit mindenki odaadó barátként tisztelt. Hétfő reggel, az első óra utáni szünetben megjelent Tibi. Nem volt egyedül. Zsírtól fénylő, kopottas kabátot viselő apjával jött. Az „örög” lerakta a két madzaggal átkötött bőröndöt, majd bement az igazgatóhoz. Tibi rezzenéstelen, fehér arccal ült közénk. A nyomasztó csendet rekedt, szintelen hangja törte meg:

Apám a múlt héten elfelejtett lottót venni.

S. D.

(Folytatjuk)

Dr. Debreczeni László

Helyileg, IV. számú bányászati központ

Bemutatjuk a szerveződő bányászati igazgatóságot

Nyilatkozik Turi Gyula, a megbízást kapott vezető

Mint ismeretes, 1991. január 1-jével a Mecseki Ércbányászati Vállalat új szervezeti formában működik majd tovább. Ennek lényege, hogy nyolc igazgatóság alakul. Most induló sorozatunkban ezeket szeretnénk megismertetni olvasóinkkal. Ez alkalommal Turi Gyula nyilatkozott lapunknak, aki a majdan 1400 dolgozót foglalkoztató bányászati igazgatóság megszerzésére kapott megbízást.

— Mielőtt a bányászati igazgatóság szervezési feladatait és a döntésekhez szükséges műszaki indokokat felsorolnám — mondja előljáróban Turi Gyula —, úgy érzem, lényeges azokat az eseményeket felvázolni, amelyek ezt az átszervezést szükségessé tették. Azért is célszerű ezekről beszélni, mert alapvetően a vállalati tevékenység és gondolkodás megváltoztatásához vezetnek.

— Először a tavaly április 30-ai bejelentést emelném ki, amikor is a későbbi ipari miniszter a vállalati tevékenység gazdaságtalanságát mondta ki, és kinyilatkoztatta, hogy ez a gazdaságtalanság mind a világgpiac tekintetében, mind egyéb költséggazdálkodási viszonylatban megváltoztathatatlanságát és nem is befolyásolható.

— Ezt az állítást a vállalati vélemények és észrevételek azért már annyira finomították a szeptember 22-ai minisztertanácsi határozatban, hogy a vállalat megkapta a lehetőséget arra: próbálja átvilágítani tevékenységét, gazdaságosságát tenni azt, és próbálja a piacon termékét elhelyezni.

— Az átvilágítások eredményeként nyilvánvalóvá vált, hogy a vállalati tevékenységnek minden vertikumában való folytatása valóban gazdaságtalan, de épp e vizsgálatok eredményeként reális lehetőség látszott arra, hogy az alaptevékenység és az ehhez szorosan kötődő tevékenységek egy kisebb létszám, egy racionálisabb, szigorúbb költséggazdálkodás mellett eredményesen folytathatók.

— A műszaki, a gazdasági és a piaci lehetőségek feltárása után jutott oda a vállalat vezetése, hogy akár azt figyelembe véve, hogy a bányabezárás maradjon, akár azt, hogy reményeink szerint a további termelés lehetősége fennáll, a vállalatnak a szervezeti felépítését át kell alakítani. Egy sokkal kisebb létszámra, az alaptevékenységhez szorosan tartozó feladatkörre kell ezt meghatározni.

— Ez megtörtént, meghozta a tőlünk független szakértői gárdák véleményének a felhasználásával.

egyik olyan melléktevékenység, amely bevételi forrás oldalról kedvezően befolyásolhatja a termelési költségeket.

— Ismeretes viszont, hogy az aleurolit megismerése még csak részleges, ezért a kutatások befejezése, illetve a végső döntéshez szükséges vizsgálatok megejtése csak a jövő évben történik, és ez idő alatt sem finanszírozási lehetőségeink nincsenek a hulladékterelő térkiképzési munkáinak végzésére, sem jogosítványunk nincs.

— Következésképp, ezt a létszámot úgy kell beépíteni a jövő évi tervünkbe, hogy a végtermék költségét ne növelje, a szükséges bányafeladási és -bezárási munkákat el tudjuk végezni, de ennek ellensúlyozására ércet is tudjunk termelni.

— Végül is ez azt a műszaki tervváltozatot eredményezte, hogy a III. sz. bányauzemben a bezárási munkák és a meglévő létszám célszerű elhelyezése miatt, mindezeknek a tevékenységeknek a szervezési, időrendi átvitele miatt egy lecsengő termeléssel tovább termelünk a jövő év egy bizonyos időszakában. Ez alatt az idő alatt végrehajtjuk az előbb említett feladatokat, és addigra — véleményünk szerint — döntés születik majd a hulladékterelőhelyezés kérdésében is.

— A továbbiakban azt kellett meghatározni, hogy ha már az alaptevékenység és az ehhez tartozó feladatsorok megvannak, milyen létszámmal és milyen gazdaságossággal mellett határozható ez végre.

— A bányászati igazgatóság az igazgatótanács döntése alapján alakította ki a létszámot, melynek során figyelembe vettük, hogy a mintegy 1400 fő, mind a vágási, mind egyéb oldalról, rendelkezésre áll, sőt, a termelést segítő, kiszolgáló műszaki irányító, valamint alkalmazott állományánál még többlettel is számolni kell.

— Elsősorban azokat a dolgozókat vettük figyelembe, akiknek a sorsát a humán csomagon belül nem tudtuk megnyugtatóan megoldani.

— Dolgozóinknak azt is tudni kell, hogy a bányászati igazgatóság területén jórómán kizárólag föld alatti munkához kapcsolódó tevékenység folyik, így eleve kizárt a 63 százalékosok foglalkoztatása. Ugyanakkor csak nagyon csekély mértékű műszaki irányítói és alkalmazotti létszám foglalkoztatására lesz lehetőség.

— A vizsgálatunk azt is megállapította, hogy az alaptevékenység és az ehhez szorosan kapcsolódó feladatok elvégzéséhez a jelenlegi vágási állományi létszámot a jövő évtől is foglalkoztatni tudjuk.

— Nem mondható ez el az inaktív, vagy, ha úgy tetszik, kiszolgálói, gépészeti, műszaki és alkalmazotti állományra, hiszen itt már lesznek olyan munkatársaink, akiktől sajnos meg kell válnunk.

— De itt sem az azonnali felszámolás a cél, hanem a vállalat egész vertikumával egyeztetve csak abban az esetben válik feleslegessé a munkaerő, ha máshol sem foglalkoztatható.

— A bányászati igazgatóság további szervezéséhez feltétlenül személyi döntéseket is kellett hozni. Ezeket a döntéseket a vezérigazgató és az igazgatói tanács a felső vezetők szintjén már jóváhagyta. Így döntött az igazgató és az igazgatóhelyettesek személyében. Jómagam és Fuchs Jenő, a III. sz. bányauzem főmérnöke letünk jelölve erre a két felölöségteljes posztra. A tervek szerint a művelési-irányítás vezetője Lévai Csaba (IV. sz. bányauzem) lenne. Az üzemgazdasági szolgálat élén Szívós László (IV. sz. bányauzem) tevékenykedne, a geozakszolgálat vezetője Harsányi Lajos (V. sz. bányauzem), míg a gépészeti szakszolgálat vezetője Borbély Attila (V. sz. bányauzem) lenne. Ez utóbbi területen a két helyettes személye is tisztázott, Dobos Jánosról és Palágyi Ernőről van szó.

— Az összevont bányauzemek bányászati igazgatóságára Gárgyán János (V. sz. bányauzem) kapott megbízást. Az új szervezeti felállásban a III-as akna vezetője Kereki Ferenc, a IV-es aknáé Tóth Lajos, míg az V-ösé Szatmári Zoltán lesz.

— Ezeknek az eldöntésére azért volt szükség, hogy a szervezeti felépítés és az 1990. július 31-ig történő minden dolgozóra vonatkozó elbeszélgetés zökkenőmentesen és a lehető leggyorsabban megvalósulhasson.

— E pillanatban ott tartunk, hogy a bányászati igazgatóság termelési tevékenysége három évre összeállt. Ennek feladatvonalát mind az üzemeltetési, mind az ércfeldolgozási igazgatósággal közöltük és folyik azoknak az átfedő területeknek a feladatmeghatározása, amely nem csak a bányászati igazgatóságot érinti.

— A jövő év januárjától a termelés több területen fog megvalósulni, de területileg lassan az elnevezésekben is „összemosódás” kell, hogy legyen.

— Vannak olyan feladatok, amelyek majd csak a jelenlegi IV. sz. bányauzem területén végzendők, és erre a másik két üzemből is munkaerőt kell átcsoportosítani. Ez vonatkozik időszakosan akár az aknavizsgákra, az aknavizsgálásokra, a szállítási és a műszaki irányító tevékenységre is.

— A bányászati igazgatóság helyileg a IV. sz. bányauzem központtal fog felállni és itt kap elhelyezést a III-as akna fizikai és műszaki irányítói gárdája is. Az V-ös akna területén önálló létszámmal dolgozunk majd, mert a IV-es akna nem is tud majd több embert fogadni.

— Egyetlen egy külszíni műhelye lesz a bányászati igazgatóságnak a IV. sz. bányauzem területén, mégpedig az aknavizsgálók. A jelenlegi külszíni üzemi raktárakat és műhelyeket az Anyag- és áruforgalmi főosztályhoz, illetve az üzemeltetési igazgatósághoz kívánjuk csatolni.

— Azt is tudni kell, hogy a jövőben az egyes bányaterületeket nem csak a munka szempontjából, de az összeköttetés szempontjából is azonosnak lesznek. Olyan feltérési munkákat tervezünk, amelyek a IV. sz. és az V. sz. bányauzem összekapcsolását és a termelés további koncentrációját célozzák.

— Lesznek olyan átirányítások, amelyeket egyes tevékenységeknél koncentráltan, területenként fogunk végrehajtani és nem külön aknához tartozó létszámmal.

— A műszaki irányításra ez különösen vonatkozik, hisz itt úgy terveztük a létszámot, hogy a szükséges területi tartalék itt nincs meg, tehát csak az összevont bányászati területtel számoltunk, ami végül is legalább 50 százalékos létszámcsökkenést adott.

— Minden, az új szervezetben benn maradó munkatárssal közöltük azt, hogy nem csupán a III. sz., IV. sz., vagy V. sz. bányauzem területéhez kötődő munkát ajánlunk, hanem az új bányászati igazgatóság teljes területén szükséges munkavégzést várjuk el tőlük.

— Említettem már, hogy az egész igazgatóság területén csupán egyetlen külszíni műhely üzemel majd. Alapvetően — csakúgy, mint korábban a sűrített levegős rakodógépeknél —

a csereszavatos javítást szeretnénk megvalósítani. Ez pedig az üzemeltetési igazgatóság reszortja lesz, nekünk csupán az ütemezést, az oda- és visszaszállítását kell majd intéznünk.

— Meg szeretném még említeni, hogy a területi koncentráltság és a termelés koncentrálttsága háromszakos egyenletes termelést tételez fel, tehát minden egyes munkahelyet három szakban kívánunk majd telepíteni.

— Marad a körletszervezés, ami a gyakorlatban azt jelenti, hogy a III-as akna bezárását és az ezzel párhuzamos termelést két körlet hajtja majd végre. A IV-es aknával három termelő és egy feltérő körlet tevékenykedik majd, míg az V-ös aknával két feltérő körlet lesz.

— Mindez január elsejétől esedékes, de az igazgatótanács felhatalmazása alapján, az ez évi termelési feladatok végrehajtását nem veszélyeztetve, már a mai naptól megkezdhet az új szervezet minden olyan változtatást, amely az 1991. évi feladatok végrehajtásának az elősegítését célozza.

— Vannak is ilyen elképzelések. Elsősorban a IV-es akna területén, az V. sz. és az IV. sz. bányauzem fedettségi viszonyok miatt, valamint mintegy 300 méter feltérési, illetve javítási, állagmegóvási feladatok jöhetnek szóba.

— Nem beszéltem még a bérezésről, amely mindhárom aknával egységes lesz ugyan, de bizonyos területi különbségeket továbbra is tartalmazni fog, mert ezektől elvonatkoztatni az objektivitás felrágása nélkül nem lehet. Ez persze korántsem jelenti azt, hogy mi egy bonyolultabb bérgazdálkodást fogunk majd bevezetni. Sőt!

— Abban gondolkodunk, hogy feladatot kap minden egyes dolgozó, akár teljesítménybéres, akár nem. A felkészültsége, gyakorlata, hozzáértése és az eddigi tevékenysége alapján, havi irányműszakképes besorolást kap, amelyet a teljesítmények, illetve a végrehajtott feladatok alapján fel-, vagy lefelé korrigálják majd a közvetlen munkahelyi irányítók. Ez számítógépes feldolgozással naponta követhető lesz.

— A pótlékok többsége beépül majd az irányműszakkérekbe, csupán a műszaki- és a föld alatti pótlék, ami megmarad. Ez már csak azért is szükséges, hisz az iródi létszám oly mértékben csökken majd, amely nem teszi lehetővé huszonvalahány félé pótlék követését — mondta végzetül Turi Gyula.

Nógrádi Gábor

Bányásznap előzetes

Mégis lesz bányásznap? — hangzott a csodálkozó kérdés nem egy alkalommal az előkészületek közepe. Még állnak az aknatornyok, több ezer család kötődik Pécssett a bányászathoz, a mindent szétzilálás hangulata azonban a hagyományos ünnepeket is elérte. Tőlünk néhány száz kilométerre nyugatra, a bánya bezárása után húsz évvel is ápolják a bányász hagyományokat, nálunk már az is csoda, hogy döntés előtt e hagyományt nem szüntették meg. A vállalat zsigorodásával természetesen a bányászna-

pi rendezvények sokassága is egyenes arányban változik. A bányavállalatok központi ünnepe szeptember 1-jén 10.00 órakor lesz a Pécsi Nemzeti Színházban. A csertői megemlékezés változatlanul szombat este lesz. A PMSC pályán és a mellette lévő parkban szeptember 1-jén és 2-án sport- és kulturális programok várják a felnőtteket, gyerekeket.

A szervezők több programban a közönség közreműködésére is számítanak. A PMSC—Budapesti Volán labdarúgó-mérkőzés szünetében érnek földet az ejtőernyősök, szélcsendben pedig magasba száll a hőgömb.

A Guzsalyas kör kézművesei felnőtteknek, gyerekeknek már-már elfeledett mesterfogásokat mutatnak. A park alkalmi bioszkópban tanácsadásra, tájékoztatásra vállalkoztak a természetgyógyászzal és reformélelmóddal foglalkozó szakemberek.

A hagyományos étkezést kedvelők éhségét pecsenye és sült kolbász, szomját Holsten sör csillapítja majd. A részletes programot a bányásznap számkönyvében közöljük.

R. A.

Osztrák biztosítási iroda a MÉV-nél

A gazdasági átalakulás és a nyugati tőke növekvő érdeklődése következtében megjelent a magyarországi biztosítási piac is. Eddig ismeretlen nyugati cégek — főként osztrákok — kínálják a kedvező befektetést nyújtó biztosítási kötvényeket. Ezek a cégek gőzerővel építik ki a magyarországi ügynökhálózatukat.

Általában Ausztriában szerveznek a leendő ügynökök részére kétnapos tanfolyamokat, akiket a működésükhöz szükséges egységssomaggal és fényképes igazolvánnyal is el látják.

Vállalatunk két dolgozója részt vett egy ilyen tanfolyamon és szeptember 3-tól szeretnék megkezdni működésüket az urános dolgozók körében. Tevékenységüket támogatja a vállalat vezetése és a IV. sz. bányászati szakszervezeti bizottság is.

Kezdetben három alapvető biztosítási forma számtalan változatát kínálják: életbiztosításokat, balesetbiztosításokat, hozománybiztosításokat.

Ez utóbbit kiskorú gyermekeik részére köthetik szüleik, lényegesen kedvezőbb feltételekkel, mint az ifjúsági takarékbetét.

Kik lehetnek ügyfelek? Minden magyar állampolgár, aki rendelkezik az OTP-nél, vagy más magyar pénzintézetnél vezetett devizaszámlával. Lényegesnek tartjuk megemlíteni, hogy tevékenységük semmilyen magyar jogszabályt nem sért.

Milyen előnyökkel jár az ügyfél számára egy ilyen biztosítási kötvény? Garantált kamatozású, biztos befektetés mellett, életbiztosítási védelmet is nyújt; garantált inflációs kiegészítéssel jár (a schilling mindenkori hivatalos inflációjához igazítják).

Az esedékes díjakat évente egy összegben schillingben, vagy más devizában fizethetik az ügyfelek. A minimális életbiztosítási kötvény díja 2000 schilling évenként.

A szervezők hetente kétszer (hétfőn és szerdán 14.30—16.00 óráig) a Központban fogadják az érdeklődőket. Telefonon történő megbeszélés esetén igény szerint lakásukon is felkeresik az ügyfeleket. Részletes felvilágosítás a IV. sz. bányászati bizottságánál: Vidá János 43-37, Gémes Zoltán 43-85, a III. sz. bányászati bizottságánál: Ruzskai István 23-84.

Akció!

Felhívjuk dolgozóink figyelmét, hogy **augusztus 31-ei szállítással**

hasított félsertés **(kb. 40–50 kg)**

vásárlását biztosítja a munkásszállással a szakszervezettel közösen.

Az akció lényege, hogy viszonylag olcsóbb áron,

104 Ft/kg

vásárolható meg így a sertéshús.

Jelentkezni és érdeklődni lehet

augusztus 15-ig

a szakszervezet üzemi bizottságánál.

Személyi hírek

Nyugállományba vonultak: Gold József lakatos (III. sz. bányászati), Bata Istvánné takarító, Bánfai János külszíni szállítógépész, Csermák Ferenc vágó, Cserti János földalatti lakatos, Csík András vágó, Dékány László külszíni szállítógépész, Kréth Péter vágó, Lehoczky Mátyás bányamester, Lőrincz Ferenc vágó, Povolni Mihály mozdonyvezető, Rab

András vágó, Radó Tibor csillós, Szatanek József fűrész, Szűcs József földalatti főcsatlós, Tóth András külszíni lakatos, Viszlai István földalatti főcsatlós (IV. sz. bányászati), Balázs Jenő bányamérő, Egerszegi Imre robbantómester, Kaszti Lászlóné takarító, Harmath István vágó, Kovács Ferenc fűrész, Seta Géza segédvágó (V. sz. bányászati), Takács Sándor üvegműves, Bótorné Kocsis Ilona betanított munkás, Tóth István gépkezelő, Zsidarics István gépkezelő, Jung Lajos betanított munkás, Mandzrakisz Vaszilij lakatos, Gyulai László festő, Törgyéki Vince fürdőkezelő, Gyurics Sándor betanított munkás, Topolics Lajos villanyszerelő, Karsai József betanított munkás, Petrovics József betanított munkás, Menyhárt Imre betanított munkás, Pozsega István ács, Pongrácz Sándor betanított munkás, Laki István hőszigetelő (Ércdúsító üzem), Kolarics Sándor geodéta, Kreka József vágó, Orsós Lajos vágó, Dobos János művezető, Orsós János fűrész, Tóth M. István vágó, Orsós Géza vágó, Ferencz József fűrész, Erdei Róbert fűrész, Gondos József földalatti szivattyúkezelő, Pattantyús Erika lámpakiadó, Hajdú Kálmán fűrész, Móna Lajos vágó, Musztács János erőgépkezelő, Bedök István gépkocsiszerelő, Tavaszai Tibor vágó (Szolgáltató üzem), Simon Lajosné gyors- és gépiró, Végső Sándor káncsokerő (Anyag- és áruforgalmi főosztály), Bari Istvánné szerkesztő-rajzoló, Zelenik István gépészmérnök, Katona Nándorné felszolgáló (Központ).

Sorsolás

az 1990. évi őszi kispályás labdarúgó-bajnokságra

I. forduló IX. 6., csütörtök 16 óra: III. üzem—IV. üzem B, Anyagosztály—Szálló; 16.50 óra: Központ—V. üzem B, Szolgáltató—IV. üzem. Szabadnapos: V. üzem A.

II. forduló IX. 13., csütörtök 16 óra: Anyagosztály—V. üzem A, Szolgáltató—IV. üzem B; 16.50 óra: Központ—III. üzem, IV. üzem—V. üzem B. Szabadnapos: Szálló.

III. forduló IX. 20., csütörtök 16 óra: V. üzem A—Szálló, V. üzem B—IV. üzem B; 16.50 óra: Szolgáltató—Központ, IV. üzem—III. üzem. Szabadnapos: Anyagosztály.

IV. forduló IX. 27., csütörtök 16 óra: V. üzem A—IV. üzem B, V. üzem B—III. üzem; 16.50 óra: Anyagosztály—Központ, Szolgáltató—Szálló. Szabadnapos: IV. üzem.

V. forduló X. 4., csütörtök 16 óra: Szálló—V. üzem B, Anyagosztály—IV. üzem B; 16.50 óra: Szolgáltató—III. üzem, IV. üzem—V. üzem A. Szabadnapos: Központ.

VI. forduló X. 11., csütörtök 16 óra: Szolgáltató—V. üzem A, Anyagosztály—V. üzem B; 16.50 óra: Szálló—IV. üzem, Központ—IV. üzem B. Szabadnapos: III. üzem.

VII. forduló X. 18., csütörtök 16 óra: IV. üzem B—Szálló, V. üzem A—III. üzem; 16.50 óra: Szolgáltató—Anyagosztály, Központ—IV. üzem. Szabadnapos: V. üzem B.

VIII. forduló X. 25., csütörtök 16 óra: III. üzem—Szálló, Szolgáltató—V. üzem B; 16.50 óra: Anyagosztály—IV. üzem, Központ—V. üzem A. Szabadnapos: IV. üzem B.

IX. forduló XI. 1., csütörtök 16 óra: Anyagosztály—III. üzem, V. üzem A—V. üzem B; 16.50 óra: Központ—Szálló, IV. üzem B—IV. üzem. Szabadnapos: Szolgáltató.

Annyit fizet, amennyit fogyaszt

Mintegy 1050 lakás tartozik az Ércbányász Lakásszövetkezethez. E lakásokban élők között is feltehetően akadnak olyanok, akiknek anyagi helyzetét megzárta a közelmúlt víz- és csatornadíj áremelése. Mint tudjuk, a korábbi 2,80 forintos köbméter ár mellett ma 19,40 forintot fizetünk. Fizetünk, mint a katonatiszt az „án-ti világban”, jóllehet halvány fogalmunk sincs arról, hogy lakásunkban mennyi vizet is használunk fel valójában.

Ezen a helyzeten igyekszik változtatni a lakásszövetkezet úgy, hogy vízórák beszerelésére buzdítja a lakástulajdonosokat. Mondván, az egyetlen biztos, lelkiismeret meg-

nyugtató, takarékosra ösztönző mód az, ha ki-ki annak alapján fizeti a díjat, amennyi vizet el is használt az eltelt hónap alatt. Mert a pillanatnyi helyzet az, hogy miközben a család nyaral, s egy kortyot sem iszik saját vízcsapjából, a másik lakó a haverókkal közösen, önfeláldozóan locsolja az egymás mellé állított gépkocsikat a lakásából kivezetett tömlővel. És ezt a vizet az is megfizeti, aki ki sem nyitotta a csapot.

Igaz a vízórát nem adják ingyen, azért hétezer forintot fizetni kell, ami két vízóra (hideg-meleg) árát és a beszerelési költséget tartalmazza. Jóllehet, ezt az összeget egy összegben sokaknak nehéz leszurkolni, de dr. Jillek Szabolcs szövetkezeti elnök szerint, rövid távon megtérülnek ezek az ezresek. Azért, mert általában 800—1000 forintot fizetnek a lakástulajdonosok közös költség címén, s ezen összeg mintegy felét teszi ki a víz- és csatornadíj.

Igy számolva a vízórák árát, minden lakó hosszútávon jól jár (na) a saját vízórák beszerelésével. És ami fontos, ingerült világunkban így elkerülhetők a viták, veszekedések, hiszen ezek után szíve-joga mindenkinek, ha akarja, akár az ablaka előtt magasodó jegenyefát is locsolhatja a haverókkal röhögve. Maximum fizet köbméterenként 19,40 forintot.

A lakástulajdonos szövetkezeti tag vízóra beszerelési igényével forduljon az épület küldöttéhez, aki rendelkezik részletes írásos tájékoztatóval, szándéknyilatkozattal, melynek aláírásával jelezhető a vízóra beszerelési kérelem.

V. T.

Nosztalgia helyett

Dühös telefonáló ércs hangja helyezte múlt időbe a készülék csörgetését, amikor a kagyló után nyúltam a minap. Becsületére legyen mondva, valami nevet is említett az illető, ám haragos beszéde — bevallom — megrémített.

Az első pillanatban az volt a benyomásom, hogy a Magyar Királyi Hadiflotta tengernagyával van dolgom, aki bennünket tesz felelőssé a múlt hibáért, no, meg a Nagy Margyár Armada elvesztéséért és elköttyaveteléséért, ám csalódnom kellett.

No, nem azért, mert az illető stílusa egy alföldi-zetmester választékosnak éppen nem mondható szókinccsel vetekedett, hanem azért, mert utóbb egyértelműen kiderült, hogy csak egy felháborodott újságolvasóról van szó.

Az illető azt nehezményezte, hogy legutóbbi lapszámunk „Nosztalgia” című írása, sztalinista hangvételével irritálja az olvasót, és fűzött még hozzá némi kommentárt, amit most itt nem idézünk. tekintettel arra, hogy az oly népies, akár egy matrözseg indolatos felszólamlása, ami még a boldog (háborúk közötti) békeidők nyelvészeit is gyengítette volna végtelen optimista híflükben. Bár az is igaz, hogy demagóg gondolatok tolmácsolásához elegendő

egy matrözsegéd szókinccse, különös tekintettel arra, hogy a tartalom a fontos...

A „Nosztalgia” című írásra visszatérve, a kedves telefonáló talán nem érezte igazán az ironikus hangvétel. Vagy épp, hogy csak azt érezte?

Nem kívánom sekélyes moralizálással az olvasó kedvét venni, de ha az olcsó, együgyű nosztalgizást ostromozni sztalinista demagógia és bűn, akkor nem is tudom mit gondoljak a jövőről.

Egyszer, néhány éve, egy kiváló magyar újságíró, aki hosszú éveket töltött az Egyesült Államokban — amerikaiában szerzett tapasztalataira hivatkozva — kerek perec kimondta: A nosztalgia azokat keríti hatalmába leginkább, kiknek nincsenek igazi céljaik.

A telefonálónak megnyugtatóul csak annyit — bizonyos idő távlatából —, a legpocsekább élményeimre is úgy gondolok vissza, mint egy jól sikerült honlulni nyaralásra. Hiába, az idő mindent megszépít. Mindemellett remélem, hogy a nép által választott politikusok, a legitim kormány elsősorban az ország jövőjével foglalkozik.

Ha nem így lenne — Isten neki — hívjon fel újra a kedves telefonáló! Ha mást nem, egy jót nosztalgizunk majd.

N. G.